

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про рейтингування

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Сфера застосування Закону

1. Цей Закон встановлює правила організації та управління рейтинговими агентствами для забезпечення їхньої незалежності та уникнення конфлікту інтересів, посилення цілісності, прозорості, відповідальності, належного управління та надійності рейтингової діяльності, підвищення якості визначення рейтингів з метою досягнення високого рівня захисту користувачів рейтингу.

2. Положення статей 6–47 цього Закону не застосовуються до рейтингів, передбачених пунктом 4 частини першої статті 5 цього Закону.

3. Цей Закон не поширюється на кредитні рейтинги, визначені експортно-кредитними агентствами.

4. Цей Закон не поширюється на кредитні рейтинги, визначені центральними банками іноземних держав, за умови що такі кредитні рейтинги:

1) не оплачуються рейтингованим суб'єктом;

2) не розголошуються громадськості;

3) визначаються відповідно до принципів, стандартів і процедур, що забезпечують адекватну цілісність та незалежність рейтингової діяльності відповідно до вимог цього Закону.

5. Законодавство про рейтингову діяльність є частиною законодавства про ринки капіталу та організовані товарні ринки та складається з цього Закону, інших законодавчих актів, якими регулюється діяльність, пов'язана з ринками капіталу та організованими товарними ринками, та нормативно-правових актів Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (далі – НКЦПФР).

Стаття 2. Визначення термінів

1. У цьому Законі наведені далі терміни вживаються в такому значенні:

1) бек-тестування – процес перевірки точності та надійності рейтингової методології шляхом порівняння результатів, отриманих у процесі застосування моделі для формування рейтингового припущення, що перевіряється, з даними, фактично отриманими в минулому;

2) важливі операційні функції – функції, що мають вирішальне значення для належного функціонування акредитованого рейтингового агентства та забезпечення його відповідності вимогам, встановленим відповідно до цього Закону. Такі функції включають визначення кредитного рейтингу, аналіз об'єкта рейтингування, розроблення та перевірку рейтингової методології, внутрішній контроль, зберігання та/або облік даних, технічне обслуговування та/або підтримку інформаційно-комунікаційних систем;

3) відкличання рейтингу – рішення рейтингового комітету, прийняте в процесі моніторингу рейтингу, в результаті якого рейтинг відкликається та визнається недійсним;

4) відносини контролю – відносини між особами, за яких особа:

а) перебуває під контролем іншої особи; або

б) здійснює контроль (у тому числі спільний) іншої особи; або

в) перебуває під спільним контролем з іншою особою;

5) визначення рейтингу – рішення рейтингового комітету, прийняте за результатами аналізу об'єкта рейтингування, в результаті якого визначається рейтинг;

6) група рейтингових агентств – група юридичних осіб, переважним видом діяльності яких є визначення рейтингів на професійній основі та які пов'язані між собою відносинами контролю або уклали між собою договори щодо здійснення корпоративного управління, або до складу виконавчих органів (органів, відповідальних за здійснення нагляду) яких входять одні й ті самі фізичні особи;

7) зрозуміло і чітко – рівень розкриття інформації на ринку рейтингування, який характеризується абсолютною однозначністю змісту, що виключає можливість будь-якого розходження у сприйнятті та/або різного тлумачення чи розуміння інформації, що була розкрита;

8) ініціативний рейтинг – рейтинг, що визначається рейтинговим агентством за власною ініціативою виключно на підставі публічної інформації;

9) користувачі рейтингу – держава в особі уповноважених нею органів державної влади, інвестори, у тому числі інституційні, емітенти та фінансові установи та інші заінтересовані особи;

10) кредитний рейтинг – висновок рейтингового агентства, визначений з використанням рейтингової шкали, щодо кредитоспроможності рейтингованого суб'єкта, емітента боргового цінного папера, привілейованої акції чи іншого фінансового інструменту або особи-боржника, або щодо боргу чи фінансового зобов'язання, боргового цінного папера, привілейованої акції чи іншого фінансового інструменту;

11) механічне покладання на рейтинг – надмірне покладання на рейтинг у процесі прийняття інвестиційних рішень або державного регулювання та нагляду, що здійснюється без додаткового аналізу та належної обачності, зокрема із сприйняттям кредитних рейтингів як безпомилкових показників кредитоспроможності, що може призвести до ігнорування ризиків або змін у фінансовому стані рейтингованого суб'єкта;

12) об'єкт рейтингування – рейтингований суб'єкт та/або його кредитоспроможність, борг, фінансове зобов'язання, боргові цінні папери, привілейовані акції або інші фінансові інструменти чи активи, а також рівень корпоративного управління юридичної особи чи інша господарська діяльність суб'єкта господарювання;

13) оновлення рейтингу – рішення рейтингового комітету, прийняте в процесі моніторингу рейтингу, в результаті якого рейтинг затверджується (рейтинг залишається без змін), переглядається (визначається новий рейтинг), призупиняється або відкликається;

14) порогові значення пакета часток – 5, 10, 15, 20, 25, 30, 50, 75 відсотків голосуючих часток;

15) провідний рейтинговий аналітик – фізична особа, основним завданням якої є підготовка рейтингу та/або здійснення комунікації з рейтингованим суб'єктом, з метою збору даних щодо об'єкта рейтингування, а також підготовка рекомендацій рейтинговому комітету щодо такого рейтингу;

16) прогноз рейтингу – висновок рейтингового агентства щодо ймовірного напрямку зміни рейтингу у короткостроковій та/або середньостроковій перспективі;

17) рейтинг – висновок рейтингового агентства щодо об'єкта рейтингування, визначений з використанням рейтингової шкали;

18) рейтингова діяльність – здійснення рейтинговим агентством аналізу і оцінювання даних, фактів, іншої інформації та підготовка, визначення, оновлення та підтвердження рейтингів;

19) рейтингова категорія (далі – категорія) – рейтинговий символ (літера), до якого можуть додаватися ідентифікаційні знаки, використані у рейтингу, для представлення відносного ступеня ризику для розрізнення різних характеристик ризику за типами рейтингованих суб'єктів, емітентів та фінансових інструментів або інших активів;

20) рейтингова шкала (далі – шкала) – сукупність рівнів, кожен з яких поділяється на категорії та визначає певну групу ознак або факторів, що характеризують об'єкт рейтингування залежно від виду рейтингу;

21) рейтингований суб'єкт – держава, міжнародні організації, органи державної влади або органи місцевого самоврядування, юридична особа, кредитоспроможність якої прямо або опосередковано оцінюється у кредитному рейтингу, незважаючи на те, чи була така особа ініціатором визначення такого кредитного рейтингу та чи надавала вона інформацію для його визначення;

22) рейтингове агентство – юридична особа, переважним видом діяльності якої є визначення рейтингів на професійній основі;

23) рейтинговий аналітик – фізична особа, яка виконує аналітичні функції, необхідні для визначення рейтингу;

24) рейтинговий комітет – колегіальний постійно діючий орган рейтингового агентства, до складу якого входять співробітники рейтингового агентства та який приймає рішення щодо визначення, оновлення, призупинення або відкликання рейтингу;

25) ринок рейтингування – сукупність учасників ринку рейтингування та правовідносин між ними, пов'язаних із провадженням рейтингової діяльності;

26) скептичне ставлення до рейтингу – критичне оцінювання рейтингу у процесі прийняття інвестиційних рішень або здійснення державного регулювання та нагляду, зокрема, ставлення з уважністю до умов, що можуть свідчити про можливе допущення помилки та/або зловживання під час визначення рейтингу, та взяття до уваги можливих ризиків та/або невизначеностей щодо інформації про рейтинг;

27) суверенний рейтинг – кредитний рейтинг, де об'єктом рейтингування є:

а) держава, органи державної влади або органи місцевого самоврядування;

б) борг або фінансове зобов'язання, борговий цінний папір або інший фінансовий інструмент держави, органу державної влади або органу місцевого самоврядування, або особи, спеціально призначеної державою, органом державної влади або місцевого самоврядування;

в) міжнародна фінансова організація;

28) третя сторона, пов'язана з рейтингованим суб'єктом (далі – пов'язана третя сторона), – особа, яка взаємодіє з рейтинговим агентством від імені рейтингованого суб'єкта, або особа, пов'язана відносинами контролю з рейтингованим суб'єктом;

29) учасники ринку рейтингування – рейтингові агентства, їх посадові особи, рейтингові аналітики (у тому числі провідні рейтингові аналітики) та будь-які інші юридичні та фізичні особи, які безпосередньо беруть участь у рейтинговій діяльності, рейтинговані суб'єкти, користувачі рейтингу.

2. Інші терміни вживаються в цьому Законі у таких значеннях:

1) терміни "аутсорсинг", "інституційний інвестор", "комплаєнс", "особа, яка здійснює управлінські функції", "тісні зв'язки" – у значеннях, наведених у Законі України "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки";

2) термін "інформаційно-комунікаційна система" – у значенні, наведеному в Законі України "Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах";

3) терміни "керівник", "річний оборот", "профільне законодавство" – у значеннях, наведених у Законі України "Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків";

4) терміни "істотна участь", "контроль", "материнська компанія", "пов'язана особа", "фінансова установа" – у значеннях, наведених у Законі України "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

5) терміни "афілійована особа", "значний правочин", "порогові значення пакета акцій", "правочин із заінтересованістю", "родинні відносини" – у значеннях, наведених у Законі України "Про акціонерні товариства".

Стаття 3. Принципи рейтингової діяльності

1. Принципами, на яких ґрунтується рейтингова діяльність, є:

1) законодавче визначення умов провадження рейтингової діяльності;

2) добровільність визначення, оновлення, призупинення, відкликання рейтингу (крім випадків, передбачених законодавством);

3) об'єктивність визначення, оновлення, призупинення, відкликання рейтингу;

4) незалежність рейтингового агентства від будь-якого зовнішнього чи внутрішнього впливу під час провадження рейтингової діяльності;

5) самостійність визначення рейтингу;

6) публічність рейтингів (крім приватних рейтингів), визначених рейтинговим агентством;

7) дотримання принципів ділової етики;

8) колегіальність прийняття рішень щодо визначення, оновлення, призупинення, відкликання рейтингу;

9) відповідальність рейтингового агентства за порушення профільного законодавства;

10) державне регулювання рейтингової діяльності та нагляд за її провадженням.

2. У своїй діяльності рейтингові агентства керуються власно розробленими рейтинговими методологіями, що ґрунтуються на принципах, передбачених частиною першою цієї статті.

3. НКЦПФР або будь-які інші органи державної влади не повинні втручатися у зміст визначених рейтингів або рейтингових методологій.

4. Користувачі рейтингу під час використання рейтингу мають брати до уваги принцип суб'єктивності визначеного рейтингу та/або прогнозу рейтингу, відповідно до якого визначений рейтинг (прогноз рейтингу) є суб'єктивним судженням рейтингового агентства, а також застосовувати принцип об'єктивності використання рейтингів, відповідно до якого такі користувачі:

- 1) застосовують скептичне ставлення до рейтингу;
- 2) уникають механічного покладання на рейтинг.

5. Кабінет Міністрів України, НКЦПФР, Національний банк України, інші органи державної влади не можуть використовувати посилання на кредитні рейтинги у своїх нормативних актах у спосіб, що може призвести до механічного покладання на кредитні рейтинги та/або покладання виключно на кредитні рейтинги.

6. Кабінет Міністрів України, НКЦПФР, Національний банк України, інші органи державної влади на постійній основі переглядають законодавство з метою виявлення положень, що можуть спричинити випадки механічного покладання на кредитні рейтинги та/або покладання виключно на кредитні рейтинги, та вживають усіх можливих заходів для запобігання таким покладанням за умови, що були визначені та запроваджені відповідні альтернативні способи оцінювання кредитних ризиків.

Стаття 4. Заборона особам окремих категорій бути учасником ринку рейтингування

1. Рейтинговим агентством, його посадовою особою, рейтинговим аналітиком (провідним рейтинговим аналітиком) та іншою юридичною чи фізичною особою, яка безпосередньо бере участь у рейтинговій діяльності, не може бути особа, яка відповідає принаймні одному з таких критеріїв:

1) фізична особа, яка має громадянство держави, що здійснює збройну агресію проти України у значенні, наведеному у статті 1 Закону України "Про оборону України" (далі у цій частині – держава-агресор), або місцем постійного проживання (перебування, реєстрації) якої є держава-агресор. Положення цього пункту не поширюються на фізичних осіб, які проживають на території України на законних підставах та/або яким надано статус учасника бойових дій після 14 квітня 2014 року;

2) юридична особа, створена та зареєстрована відповідно до законодавства держави-агресора;

3) юридична особа, створена та зареєстрована відповідно до законодавства України, кінцевим бенефіціарним власником, членом або учасником (акціонером) якої є держава-агресор та/або особа, зазначена у пункті 1 або 2 цієї частини;

4) особа, до якої застосовані спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції) відповідно до Закону України "Про санкції";

5) особа, включена до переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції;

6) юридична особа, інформація про всіх кінцевих бенефіціарних власників якої не розкрита, що зареєстрована в державі (на території), віднесеній Кабінетом Міністрів України до переліку офшорних зон;

7) юридична особа, інформація про кінцевих бенефіціарних власників якої не розкрита відповідно до вимог Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань";

8) юридична особа, зареєстрована відповідно до законодавства держави, внесеної Групою з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) до списку держав, що не співпрацюють у сфері протидії відмиванню доходів, одержаних злочинним шляхом, а також юридична особа, 50 і більше відсотків статутного капіталу якої прямо або опосередковано належать такій особі.

2. Рейтинговому агентству забороняється визначати рейтинг, у разі якщо рейтингованим суб'єктом є особа, зазначена у пунктах 1–8 частини першої цієї статті, та/або така особа є емітентом об'єкта рейтингування, боржником за об'єктом рейтингування чи об'єкт рейтингування іншим чином безпосередньо пов'язаний із такою особою та/або її діяльністю.

Стаття 5. Види рейтингів

1. Рейтингове агентство може визначати такі види рейтингів:

- 1) кредитний рейтинг юридичної особи;
- 2) кредитний рейтинг боргу, боргового зобов'язання (у тому числі фінансового інструменту);
- 3) суверенний рейтинг;
- 4) інший рейтинг щодо об'єкта рейтингування в розумінні цього Закону.

2. Рейтинги поділяються на:

1) публічні рейтинги – рейтинги, інформація про визначення, оновлення, призупинення та відкликання яких підлягає оприлюдненню;

2) приватні рейтинги – рейтинги, інформація про визначення, оновлення, призупинення та відкликання яких не підлягає оприлюдненню.

3. Визначати публічні кредитні рейтинги мають право виключно авторизовані рейтингові агентства (далі – АРА).

4. Публічний кредитний рейтинг вважається визначеним з моменту оприлюднення АРА інформації щодо визначення такого рейтингу на власному веб-сайті або за допомогою інших засобів, передбачених відповідно до цього Закону.

5. Публічні кредитні рейтинги можуть використовуватися відповідно до статті 7 цього Закону.

Приватні кредитні рейтинги не можуть використовуватися відповідно до статті 7 цього Закону.

Стаття 6. Національна шкала кредитних рейтингів

1. Національна шкала кредитних рейтингів (далі – Національна шкала) – шкала, поділена на визначені рівні та категорії, що характеризують рівень здатності рейтингового суб'єкта своєчасно та у повному обсязі сплачувати відсотки та основну суму за своїми борговими зобов'язаннями, а також кредитоспроможність такого рейтингового суб'єкта.

2. Національна шкала складається з таких рівнів та категорій:

	Інвестиційний рівень
uaAAA	винятковий (найвищий) рівень спроможності рейтингового суб'єкта своєчасно та в повному обсязі сплачувати відсотки та основну суму за борговими зобов'язаннями;
uaAA	дуже високий рівень спроможності рейтингового суб'єкта своєчасно та в повному обсязі сплачувати відсотки та основну суму за борговими зобов'язаннями;
uaA	високий рівень спроможності рейтингового суб'єкта своєчасно та в повному обсязі сплачувати відсотки та основну суму за борговими зобов'язаннями. Однак такий рейтингований суб'єкт чутливий до несприятливих змін у комерційних, фінансових та економічних умовах порівняно з рейтингованими суб'єктами з більш високими рейтингами;

uaBBB	достатня спроможність рейтингового суб'єкта своєчасно та в повному обсязі сплачувати відсотки та основну суму за борговими зобов'язаннями. Однак такий рейтингований суб'єкт перебуває під впливом несприятливих змін у комерційних, фінансових та економічних умовах порівняно з рейтингованими суб'єктами з більш високими рейтингами;
	Спекулятивний рівень
uaBB	боргові зобов'язання рейтингового суб'єкта найменшою мірою піддаються ризику несплати порівняно з рейтингованими суб'єктами з рейтингами спекулятивного рівня. Однак можуть виникнути труднощі із своєчасною та в повному обсязі виплатою відсотків і основної суми за борговими зобов'язаннями у разі несприятливих змін у комерційних, фінансових та економічних умовах, проте вірогідність невиконання рейтингованим суб'єктом боргових зобов'язань найближчим часом є мінімальною;
uaB	на даний час рейтингований суб'єкт спроможний сплачувати відсотки та основну суму за борговими зобов'язаннями, але має більш високу вірогідність дефолту за зобов'язаннями, ніж рейтингований суб'єкт з рейтингом "uaBB". Рейтингований суб'єкт перебуває під впливом несприятливих змін у комерційних, фінансових та економічних умовах порівняно з рейтингованими суб'єктами з більш високими рейтингами, що може послабити спроможність такого суб'єкта своєчасно і в повному обсязі сплачувати відсотки та основну суму за борговими зобов'язаннями;
uaCCC	існує вірогідність дефолту за борговими зобов'язаннями рейтингового суб'єкта. Своєчасність і обсяг виплат відсотків та основної суми за борговими зобов'язаннями значною мірою залежать від комерційних, фінансових та економічних умов;
uaCC	існує висока вірогідність дефолту за борговими зобов'язаннями рейтингового суб'єкта у комерційних, фінансових та економічних умовах;
uaC	найближчим часом очікується дефолт за борговими зобов'язаннями рейтингового суб'єкта (зокрема, у разі порушення справи про банкрутство, анулювання ліцензії на провадження основного виду діяльності, очікуваної ліквідації рейтингового суб'єкта, винесення судового рішення про накладення стягнення на майно чи в іншому аналогічному випадку), але виплати за борговими зобов'язаннями на даний час не припинені;

uaD	дефолт – сплата відсотків та основної суми за борговими зобов'язаннями припинена рейтингованим суб'єктом без досягнення згоди кредиторів щодо реструктуризації заборгованості до настання строку платежу.
-----	---

3. Категорія може мати такі додаткові ідентифікатори:

- 1) "-" або "+" – позначають проміжні категорії у складі основних категорій;
- 2) "(рі)" – позначає, що такий рейтинг є ініціативним.

4. У разі визначення ініціативного кредитного рейтингу та/або опублікування будь-якої інформації щодо визначення ініціативного кредитного рейтингу АРА повинно у текстах офіційних листів чи інших письмових (електронних) комунікацій та/або публічних повідомлень, пов'язаних із таким визначенням:

- 1) позначати іншим кольором категорію;
- 2) зазначати про наявність або відсутність доступу до внутрішніх документів, інформації щодо рахунків та будь-якої іншої інформації рейтингового суб'єкта чи третьої пов'язаної сторони.

5. Для визначення кредитного рейтингу АРА має право використовувати власну шкалу.

У разі використання власної шкали АРА зобов'язане зазначити, якій категорії за Національною шкалою відповідає категорія публічного кредитного рейтингу, визначеного за власною шкалою.

Для визначення інших рейтингів, крім кредитних рейтингів, АРА має право використовувати будь-яку іншу шкалу, без посилання на Національну шкалу.

Стаття 7. Використання публічного кредитного рейтингу

1. Фінансова установа у своїй професійній діяльності може використовувати публічний кредитний рейтинг (посилання на публічний кредитний рейтинг), визначений виключно АРА.

2. Емітент цінних паперів у процесі емісії цінних паперів може використовувати публічний кредитний рейтинг (посилання на публічний кредитний рейтинг), визначений виключно АРА.

3. Фінансова установа не може провадити професійну діяльність, покладаючись виключно на публічний кредитний рейтинг та здійснюючи механічне покладання на публічний кредитний рейтинг.

4. Інституційний інвестор не може приймати рішення щодо здійснення інвестицій, покладаючись виключно на публічний кредитний рейтинг та здійснюючи механічне покладання на публічний кредитний рейтинг.

5. Використання в Україні публічного кредитного рейтингу, визначеного рейтинговим агентством, заснованим в іноземній державі, дозволяється у разі дотримання однієї з таких умов:

1) таке рейтингове агентство отримало авторизацію в порядку, встановленому статтями 8 і 9 цього Закону; або

2) такий кредитний рейтинг підтверджений АРА в порядку, встановленому статтею 24 цього Закону.

Розділ II. АВТОРИЗАЦІЯ РЕЙТИНГОВОГО АГЕНТСТВА

Стаття 8. Авторизація рейтингового агентства

1. Рейтингове агентство, що має намір визначати публічні кредитні рейтинги в Україні, зобов'язане пройти авторизацію та здійснювати діяльність відповідно до вимог цього Закону.

2. НКЦПФР у встановленому нею порядку здійснює авторизацію рейтингового агентства, у тому числі іноземного, що має намір визначати публічні кредитні рейтинги в Україні, шляхом включення такого агентства до Реєстру авторизованих рейтингових агентств (далі – Реєстр).

Вимоги, яким для включення до Реєстру повинно відповідати рейтингове агентство, що має намір визначати публічні кредитні рейтинги, встановлюються цим Законом та нормативно-правовими актами НКЦПФР.

3. Рейтингове агентство набуває статусу АРА з дати його включення до Реєстру та отримання свідоцтва про включення до Реєстру авторизованих рейтингових агентств.

4. Реєстр – це сукупність даних про всіх АРА.

5. НКЦПФР у встановленому нею порядку веде Реєстр та забезпечує розкриття інформації з Реєстру на своєму офіційному веб-сайті.

6. НКЦПФР включає рейтингове агентство до Реєстру за результатами розгляду заяви про включення до Реєстру, документів та інформації, поданих відповідно до статті 9 цього Закону.

7. Відповідальність за достовірність інформації, поданої для включення до Реєстру, несе юридична особа, яка подала таку інформацію, відповідно до цього Закону.

8. Особливою формою авторизації рейтингових агентств, авторизованих відповідно до вимог Регламенту Європейського Парламенту та Ради (ЄС) № 1060/2009 від 16 вересня 2009 року щодо кредитних рейтингових агентств, є включення відповідного рейтингового агентства до Реєстру в порядку та

строки, визначені НКЦПФР, на підставі повідомлення, передбаченого абзацом другим частини другої статті 9 цього Закону.

Стаття 9. Порядок авторизації рейтингового агентства

1. Рейтингове агентство, у тому числі іноземне, що має намір визначати публічні кредитні рейтинги в Україні, з метою авторизації подає до НКЦПФР заяву про включення до Реєстру, документи та інформацію, перелік і вимоги щодо змісту та форм яких визначаються НКЦПФР.

2. Особливості подання документів та інформації для авторизації рейтингового агентства, створеного відповідно до законодавства іноземної держави, встановлюються НКЦПФР.

Рейтингове агентство, авторизоване відповідно до вимог Регламенту Європейського Парламенту та Ради (ЄС) № 1060/2009 від 16 вересня 2009 року щодо кредитних рейтингових агентств, яке має намір визначати публічні кредитні рейтинги в Україні, повинно повідомити про такий намір НКЦПФР у встановленому нею порядку.

3. Рейтингове агентство у порядку та строки, визначені НКЦПФР, невідкладно, але не пізніше завершення наступного робочого дня, повідомляє НКЦПФР про будь-які істотні зміни в документах, поданих таким агентством для авторизації.

У разі істотних змін у рейтингових методологіях, моделях та/або ключових рейтингових припущеннях, що подавалися для авторизації, рейтингове агентство у строк та порядку, визначені НКЦПФР, невідкладно, але не пізніше завершення наступного робочого дня, повідомляє НКЦПФР про такі зміни та оприлюднює їх відповідно до цього Закону.

4. НКЦПФР включає рейтингове агентство до Реєстру у разі відповідності такого агентства вимогам для авторизації, встановленим відповідно до цього Закону.

5. АРА протягом всього періоду своєї діяльності повинно відповідати вимогам, встановленим цим Законом та актами НКЦПФР щодо його авторизації.

Стаття 10. Розгляд заяви на авторизацію рейтингового агентства

1. НКЦПФР протягом 45 робочих днів з дня отримання заяви про включення до Реєстру, інших документів та інформації, зазначених у статті 9 цього Закону, повинна їх розглянути та визначити відповідність рейтингового агентства, що подало їх з метою авторизації (далі у цій статті – заявник), вимогам, встановленим відповідно до цього Закону.

2. НКЦПФР може продовжити строк, передбачений частиною першою цієї статті для розгляду документів та інформації, поданих заявником, на 15 робочих днів, у разі якщо заявник:

1) планує підтверджувати кредитні рейтинги відповідно до вимог, передбачених статтею 24 цього Закону; або

2) планує використовувати аутсорсинг у процесі здійснення своєї рейтингової діяльності; або

3) подав заяву щодо незастосування до нього деяких вимог цього Закону відповідно до статті 19 цього Закону.

3. Протягом 20 робочих днів з дня отримання документів та інформації, поданих заявником, НКЦПФР оцінює повноту комплексу таких документів та інформації.

Після оцінки комплексу документів та інформації, поданих заявником, як повного НКЦПФР повідомляє про це заявника.

4. Протягом строку, визначеного відповідно до частини першої цієї статті, НКЦПФР вносить постанову про авторизацію або про відмову в авторизації заявника.

5. Постанова, винесена НКЦПФР відповідно до частини четвертої цієї статті, набирає чинності з п'ятого робочого дня, наступного за днем винесення.

6. НКЦПФР повідомляє про винесення постанови, передбаченої частиною четвертою цієї статті, заявника та Національний банк України протягом п'яти робочих днів з дня винесення.

7. У разі винесення постанови про відмову в авторизації заявника НКЦПФР має зазначити вичерпний перелік причин для такої відмови.

8. У разі винесення постанови про авторизацію заявника НКЦПФР протягом п'яти робочих днів з дня винесення:

1) оприлюднює інформацію про таке винесення на своєму офіційному веб-сайті;

2) оновлює інформацію в Реєстрі.

9. Якщо два або більше рейтингових агентств, що належать до однієї групи рейтингових агентств, мають намір визначати публічні кредитні рейтинги, такі рейтингові агентства мають уповноважити одне рейтингове агентство – члена такої групи, що вважатиметься заявником від імені кожного з рейтингових агентств, яке його уповноважило. У такому разі положення цієї статті застосовуються з такими особливостями:

1) строк, передбачений частиною першою цієї статті, подовжується до 55 робочих днів;

2) НКЦПФР виносить постанови, передбачені цією статтею, окремо щодо кожного рейтингового агентства, від імені якого подано заяву про включення до Реєстру, інші документи та інформацію, зазначені у статті 9 цього Закону.

Стаття 11. Виключення АРА з Реєстру

1. НКЦПФР виносить постанову про відкликання авторизації АРА та виключає АРА з Реєстру у таких випадках:

- 1) подання АРА заяви до НКЦПФР про виключення з Реєстру;
- 2) відсутність визначення або оновлення АРА публічного кредитного рейтингу протягом шести місяців поспіль;
- 3) встановлення факту подання недостовірної, неправдивої та/або оманливої інформації для включення юридичної особи до Реєстру;
- 4) встановлення факту невідповідності АРА вимогам законодавства щодо включення рейтингового агентства до Реєстру;
- 5) застосування до АРА заходу впливу контрольного характеру, передбаченого пунктом 3 частини четвертої статті 40 цього Закону.

2. Постанова про відкликання авторизації АРА оприлюднюється на офіційному веб-сайті НКЦПФР у день її винесення та набирає чинності з робочого дня, наступного за днем її оприлюднення.

3. У разі винесення постанови про відкликання авторизації НКЦПФР у найкоротший строк, але не пізніше робочого дня, наступного за днем її винесення, повідомляє про винесення такої постанови юридичну особу, авторизацію якої відкликано, та Національний банк України.

4. З моменту отримання повідомлення про відкликання авторизації, зазначеного у частині третій цієї статті, юридична особа не має права визначати, оновлювати або відкликати публічні кредитні рейтинги.

5. У разі отримання інформації, пов'язаної з оскарженням постанови про відкликання авторизації, НКЦПФР невідкладно, але не пізніше робочого дня, наступного за днем отримання такої інформації, оприлюднює її на своєму офіційному веб-сайті.

6. У разі винесення НКЦПФР постанови про відкликання авторизації АРА, передбаченої частиною першою цієї статті, або винесення НКЦПФР постанови про застосування заходу впливу контрольного характеру, передбаченого пунктом 3 частини четвертої статті 40 цього Закону, публічні кредитні рейтинги можуть використовуватися відповідно до статті 7 цього Закону протягом строку, що не перевищує:

- 1) 10 робочих днів з дня набрання чинності відповідною постановою – у разі наявності іншого публічного кредитного рейтингу, визначеного іншим АРА тому самому об'єкту рейтингування;

2) три місяці з дня набрання чинності відповідною постановою – у разі відсутності публічного кредитного рейтингу, визначеного іншим АРА тому самому об'єкту рейтингування.

Строк, передбачений пунктом 2 цієї частини, може бути подовжений НКЦПФР на три місяці у разі наявності виняткових обставин, пов'язаних з потенційною небезпекою дестабілізації ринку або появою фінансової нестабільності.

Розділ III. ОПЕРАЦІЙНІ, ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА ІНШІ ВИМОГИ ДО АВТОРИЗОВАНОГО РЕЙТИНГОВОГО АГЕНТСТВА

Стаття 12. Вимоги до незалежності АРА та запобігання конфлікту інтересів

1. АРА повинно вживати всіх заходів, необхідних для уникнення впливу на визначення, оновлення та/або відкликання рейтингу (прогнозу рейтингу) будь-якого реального чи потенційного конфлікту інтересів або ділових відносин такого АРА та/або його учасників (акціонерів), посадових осіб, рейтингових аналітиків (у тому числі провідних рейтингових аналітиків), інших співробітників або будь-якої іншої фізичної особи, яка безпосередньо бере участь у рейтинговій діяльності такого АРА, а також будь-якої іншої особи, пов'язаної з АРА відносинами контролю.

2. Дотримання АРА вимог, передбачених статтями 13–17 цього Закону, є невід'ємною складовою здійснення заходів, зазначених у частині першій цієї статті.

3. АРА повинно створити, підтримувати та застосовувати ефективну систему внутрішнього контролю, що забезпечує:

1) впровадження політик і процедур запобігання та врегулювання реального чи потенційного конфлікту інтересів у діяльності АРА;

2) незалежність кредитних рейтингів та рейтингових аналітиків (у тому числі провідних рейтингових аналітиків) від акціонерів (учасників) та керівників АРА;

3) запобігання впливу обсягів продажів послуг АРА та заходів щодо збільшення таких обсягів на визначення кредитних рейтингів;

4) документування функціонування такої системи.

4. У разі здійснення АРА аутсорсингу важливих операційних функцій такий аутсорсинг не повинен знижувати якість внутрішнього контролю у такому АРА та ускладнювати здійснення НКЦПФР нагляду за дотриманням вимог цього Закону.

5. АРА повинно запровадити стандартні операційні процедури щодо корпоративного управління та організації діяльності АРА, а також щодо запобігання та врегулювання реального чи потенційного конфлікту інтересів у діяльності АРА.

АРА повинно контролювати та періодично переглядати процедури, зазначені в абзаці першому цієї частини, з метою оцінювання їхньої ефективності та визначення доцільності оновлення.

6. АРА повинно запровадити належні і ефективні організаційні та адміністративні процедури для визначення, запобігання та врегулювання будь-якого реального чи потенційного конфлікту інтересів, що виникає або може виникнути під час провадження рейтингової діяльності, зокрема у діяльності осіб, зазначених у частині першій статті 15 цього Закону.

7. АРА організовує ведення записів:

1) усіх суттєвих загроз незалежності рейтингової діяльності, у тому числі діяльності осіб, зазначених у частині першій статті 15 цього Закону;

2) усіх суттєвих загроз порушень вимог, передбачених відповідно до статей 16 і 17 цього Закону;

3) заходів, спрямованих на усунення загроз, зазначених у пунктах 1 і 2 цієї частини.

Стаття 13. Організаційні вимоги до АРА

1. АРА повинно бути організоване у спосіб, який забезпечує уникнення реального чи потенційного конфлікту інтересів, що загрожує незалежності та/або точності провадження рейтингової діяльності.

2. АРА повинно функціонувати виключно у формі акціонерного товариства, товариства з обмеженою відповідальністю або товариства з додатковою відповідальністю, а також утворити виконавчий орган та орган, відповідальний за здійснення нагляду.

3. Особи, які здійснюють управлінські функції в АРА, повинні забезпечувати:

1) незалежність рейтингової діяльності, зокрема від усіх політичних та/або економічних впливів та/або обмежень;

2) належне визначення, запобігання та врегулювання реального чи потенційного конфлікту інтересів;

3) функціонування власного веб-сайту АРА в мережі Інтернет та вільний доступ до нього користувачів;

4) дотримання АРА інших вимог цього Закону.

4. Особа, яка здійснює управлінські функції в АРА, повинна мати:

- 1) ділову репутацію, яка відповідає вимогам законодавства;
- 2) достатню кваліфікацію та досвід відповідно до вимог, встановлених НКЦПФР;
- 3) достатньо часу, належне інформаційне, технічне забезпечення та інші можливості щодо здатності виконувати обов'язки.

5. Більшість членів виконавчого органу АРА та органу АРА, відповідального за здійснення нагляду, повинні мати достатній досвід роботи, зокрема наукової чи викладацької практики, у сфері фінансів та/або фінансових послуг.

6. Винагорода члена органу АРА, відповідального за здійснення нагляду, повинна не залежати від результатів діяльності АРА та формуватися у спосіб, що забезпечує незалежність такого члена та його неупередженість у прийнятті рішень.

7. АРА повинно запровадити та застосовувати системи, ресурси і процедури, що відповідають вимогам законодавства про рейтингову діяльність, з метою забезпечення безперервності та регулярності провадження рейтингової діяльності.

8. АРА повинно запровадити адекватні політики та процедури з метою забезпечення виконання зобов'язань, передбачених цим Законом для АРА.

9. АРА повинно мати належні адміністративні та облікові процедури, механізми внутрішнього контролю, дієві процедури оцінки ризиків, ефективний порядок контролю та захисту інформаційно-комунікаційних систем.

Механізми внутрішнього контролю АРА створюються для забезпечення виконання рішень та дотримання процедур усіма підрозділами та посадовими особами АРА.

АРА повинно запровадити, зафіксувати у внутрішніх документах та підтримувати організаційну структуру і процедури прийняття рішень, що чітко визначають підпорядкування, розподіл функцій і повноважень та звітування.

10. АРА повинно створити та забезпечити ефективний комплаєнс, що на постійній основі здійснюється комплаєнс-підрозділом або окремою посадовою особою – комплаєнс-менеджером.

11. Комплаєнс-підрозділ (комплаєнс-менеджер) АРА не підпорядковується виконавчому органу АРА, здійснює моніторинг дотримання АРА та його співробітниками вимог законодавства про рейтингову діяльність, звітує про результати такого моніторингу, а також здійснює інші повноваження, передбачені відповідно до закону.

12. Комплаєнс-підрозділ (комплаєнс-менеджер) АРА:

1) забезпечує розроблення, запровадження та актуалізацію внутрішніх правил і процедур, спрямованих на дотримання АРА вимог законодавства про рейтингову діяльність;

2) здійснює на регулярній основі моніторинг внутрішніх правил і процедур, спрямованих на дотримання АРА вимог законодавства про рейтингову діяльність;

3) оцінює достатність та ефективність:

а) заходів і процедур, передбачених внутрішніми правилами АРА для забезпечення дотримання АРА вимог законодавства про рейтингову діяльність;

б) заходів, вжитих для усунення виявлених невідповідностей внутрішніх правил і процедур АРА вимогам законодавства про рейтингову діяльність;

4) надає поради та допомагає керівникам, рейтинговим аналітикам, у тому числі провідним рейтинговим аналітикам, іншим співробітникам АРА та іншим фізичним особам, які безпосередньо беруть участь у рейтинговій діяльності АРА, або будь-якій іншій особі, прямо чи опосередковано пов'язаній з АРА відносинами контролю, щодо дотримання АРА вимог законодавства про рейтингову діяльність;

5) регулярно, але не менше одного разу на рік, звітує про виконання своїх обов'язків безпосередньо органу АРА, відповідальному за здійснення нагляду, та виконавчому органу АРА;

6) виконує інші функції, визначені профільним законодавством та/або внутрішніми документами АРА.

13. Співробітники комплаєнс-підрозділу (комплаєнс-менеджер) забезпечують належне визначення, запобігання та врегулювання будь-яких реальних чи потенційних конфліктів інтересів, що виникають або можуть виникнути у таких осіб та/або будь-яких інших осіб, залучених до процесу здійснення комплаєнсу.

14. З метою забезпечення виконання комплаєнс-підрозділом (комплаєнс-менеджером) своїх функцій незалежно та на належному рівні АРА повинно:

1) забезпечувати комплаєнс-підрозділ (комплаєнс-менеджера) необхідними повноваженнями, ресурсами, доступом до всієї необхідної інформації та забезпечувати дотримання вимог щодо досвіду співробітників комплаєнс-підрозділу (комплаєнс-менеджера) в порядку, встановленому НКЦПФР;

2) здійснювати інформування НКЦПФР про призначення або звільнення керівника комплаєнс-підрозділу (комплаєнс-офіцера) у порядку, встановленому НКЦПФР;

3) забезпечувати призначення органом АРА, відповідальним за здійснення нагляду, керівника комплаєнс-підрозділу (комплаєнс-менеджера) та його підпорядкованість безпосередньо голові такого органу;

4) визначати керівника комплаєнс-підрозділу (комплаєнс-менеджера) відповідальним за ефективність та постійність здійснення комплаєнсу;

5) забезпечувати у разі виявлення істотного ризику невиконання АРА своїх зобов'язань, взятих у рамках провадження рейтингової діяльності, звітування керівника комплаєнс-підрозділу (комплаєнс-менеджера) безпосередньо органу АРА, відповідальному за здійснення нагляду;

б) забезпечувати незалучення керівників, рейтингових аналітиків, у тому числі провідних рейтингових аналітиків, інших співробітників АРА, будь-яких інших фізичних осіб, які безпосередньо беруть участь у рейтинговій діяльності АРА, або будь-яких інших осіб, прямо чи опосередковано пов'язаних з АРА відносинами контролю, до здійснення комплаєнсу щодо рейтингової та іншої діяльності АРА, в якій такі особи безпосередньо беруть участь;

7) забезпечувати незалежність винагороди співробітника комплаєнс-підрозділу (комплаєнс-менеджера) від результатів діяльності АРА, а також формування такої винагороди у спосіб, що забезпечує незалежність такої особи та її неупередженість у прийнятті рішень.

15. АРА повинно запровадити функцію з перегляду, відповідно до якої АРА періодично переглядає:

1) свої рейтингові методології, моделі та ключові рейтингові припущення (у тому числі математичні або кореляційні припущення) та будь-які їх значні зміни або доповнення до них;

2) прийнятність своїх рейтингових методологій, моделей та ключових рейтингових припущень у разі використання та/або наміру використання для оцінювання нових фінансових інструментів.

16. Особи, відповідальні за здійснення функції з перегляду, передбаченої частиною п'ятнадцятою цієї статті:

1) є незалежними у своїй діяльності, що відокремлена від інших видів діяльності, пов'язаних з рейтинговою діяльністю АРА;

2) звітують виключно безпосередньо незалежним членам органу АРА, відповідального за здійснення нагляду.

17. АРА повинно здійснювати моніторинг і оцінювання достатності та ефективності своїх систем, зокрема системи внутрішнього контролю, і процедур, запроваджених відповідно до вимог цього Закону, та повинно вживати заходів, необхідних для усунення будь-яких недоліків, виявлених у таких системах або процедурах.

Стаття 14. Незалежний член органу АРА, відповідального за здійснення нагляду

1. Принаймні третина, але не менше двох членів органу АРА, відповідального за здійснення нагляду, повинні бути незалежними членами, які не беруть участі у рейтинговій діяльності АРА.

2. Незалежний член органу АРА, відповідального за здійснення нагляду (далі у цій статті – незалежний директор), – це такий член органу АРА, відповідального за здійснення нагляду, на якого відсутній будь-який вплив інших осіб у процесі прийняття рішень під час виконання обов'язків незалежного директора. Зокрема, але не виключно, не може вважатися незалежним директором АРА особа, яка:

1) входила протягом попередніх п'яти років до складу органів управління такої юридичної особи та/або афілійованої з нею юридичної особи;

2) одержує та/або одержувала протягом попередніх трьох років додаткову винагороду в розмірі, що перевищує 5 відсотків її сукупного річного доходу за кожний з таких років, від такої юридичної особи та/або афілійованої з нею юридичної особи;

3) володіє (прямо чи опосередковано) 5 і більше відсотками статутного капіталу такої юридичної особи чи є посадовою особою або особою, яка здійснює управлінські функції в такій юридичній особі, або є фізичною особою – підприємцем, яка протягом попереднього року мала істотні ділові відносини з такою юридичною особою та/або афілійованою з нею юридичною особою;

4) є та/або була протягом попередніх трьох років незалежним аудитором такої юридичної особи та/або афілійованої з нею юридичної особи;

5) є та/або була протягом попередніх трьох років працівником аудиторської фірми, що протягом попередніх трьох років надавала аудиторські послуги такій юридичній особі та/або афілійованій з нею юридичній особі;

6) є та/або була протягом попередніх трьох років працівником такої юридичної особи та/або афілійованих з нею юридичних осіб;

7) є акціонером (учасником) – власником контрольного пакета акцій (часток) та/або є представником акціонера (учасника) – власника контрольного пакета акцій (часток) такої юридичної особи у будь-яких цивільних правовідносинах;

8) була сукупно більш як 12 років членом органу такої юридичної особи, відповідального за здійснення нагляду;

9) є особою, пов'язаною родинними відносинами з особами, зазначеними у пунктах 1–8 цієї частини;

10) не відповідає додатковим критеріям, встановленим статутом або іншими внутрішніми документами АРА.

Вимоги пунктів 1, 2 та 6 цієї частини не поширюються на випадки обіймання посади незалежного директора рейтингового агентства та відносини, пов'язані з цим.

Для цілей пункту 3 цієї частини діловими відносинами визнаються постачання товарів чи надання послуг юридичній особі та/або афілійованій з нею юридичній особі або споживання товарів (послуг), поставлених (наданих) такою юридичною особою та/або афілійованою з нею юридичною особою. При цьому істотність таких ділових відносин визначається статутом АРА або положенням про орган АРА, відповідальний за здійснення нагляду.

3. У разі якщо акціонер (учасник) АРА вважає, що незалежний директор не відповідає вимогам частини другої цієї статті, такий акціонер (учасник) може звернутися до суду з позовом щодо визнання особи такою, що не може вважатися незалежним директором. У такому разі особа, стосовно якої подано позов, продовжує виконувати функції незалежного директора до набрання законної сили рішенням суду.

4. Строк повноважень незалежного директора має бути фіксованим, попередньо визначеним, не перевищувати п'яти років та не може бути подовженим.

Звільнення незалежного директора відбувається лише у разі зловживання ним своїми посадовими обов'язками або у разі професійної недбалості.

5. Спеціальними обов'язками незалежних директорів є нагляд за:

- 1) процесами управління та комплаєнсу в АРА;
- 2) розробленням і використанням рейтингової політики та рейтингової методології, що використовуються АРА у рейтинговій діяльності;
- 3) ефективністю внутрішньої системи контролю якості рейтингової діяльності АРА;
- 4) ефективністю заходів та процедур, запроваджених для визначення, запобігання та врегулювання будь-якого реального чи потенційного конфлікту інтересів;
- 5) ефективністю функції з перегляду, передбаченої частиною п'ятнадцятою статті 13 цього Закону.

Доповіді незалежних директорів щодо питань, зазначених у пунктах 1–5 цієї частини, повинні періодично, але не менше одного разу на рік, подаватися до органу АРА, відповідального за здійснення нагляду, та надаватися НКЦПФР на її вимогу.

6. Для рейтингових агентств, в яких запроваджено однорівневу систему корпоративного управління, незалежним директором вважається незалежний невиконавчий директор колегіального виконавчого органу ради директорів.

Стаття 15. Операційні вимоги до АРА

1. АРА повинно визначати, запобігати, врегульовувати та зрозуміло і чітко розкривати будь-які реальні чи потенційні конфлікти інтересів, що можуть вплинути на аналіз та/або судження рейтингових аналітиків, у тому числі провідних рейтингових аналітиків, інших співробітників АРА, будь-яких інших фізичних осіб, які безпосередньо беруть участь у рейтинговій діяльності АРА, у тому числі членів рейтингових комітетів та/або інших осіб, які беруть участь у прийнятті рішень щодо кредитних рейтингів та/або прогнозів таких рейтингів.

2. АРА повинно утриматися від визначення кредитного рейтингу або прогнозу рейтингу в разі наявності будь-якої з таких обставин:

1) АРА або особи, зазначені у частині першій цієї статті, прямо чи опосередковано володіють фінансовими інструментами рейтингованого суб'єкта та/або його пов'язаної третьої сторони, прямо чи опосередковано є власником частки у статутному капіталі рейтингованого суб'єкта або його пов'язаної третьої сторони. Положення цього пункту не поширюються на випадки володіння часткою в активах диверсифікованого інституту спільного інвестування, недержавного пенсійного фонду або юридичної особи – страховика, який отримав ліцензію на здійснення діяльності із страхування, що надає право здійснювати діяльність із страхування за класами страхування життя;

2) АРА пов'язане відносинами контролю з рейтингованим суб'єктом або його пов'язаною третьою стороною;

3) акціонер (учасник) АРА, який володіє 10 чи більше відсотками його статутного капіталу чи прав голосу у ньому або має змогу здійснювати значний вплив на рейтингову діяльність АРА, володіє 10 чи більше відсотками статутного капіталу або прав голосу в рейтингованому суб'єкті та/або пов'язаної з ним третьої сторони чи має інший інтерес щодо такого рейтингованого суб'єкта та/або його пов'язаної третьої сторони. Положення цього пункту не поширюються на випадки володіння часткою в активах диверсифікованого інституту спільного інвестування, недержавного пенсійного фонду або юридичної особи – страховика, який отримав ліцензію на здійснення діяльності із страхування, що надає право здійснювати діяльність із страхування за класами страхування життя, у разі якщо таке володіння не призводить до істотного впливу зазначеного акціонера (учасника) АРА на діяльність суб'єкта, часткою якого він володіє;

4) рейтингований суб'єкт та/або його пов'язана третя сторона володіють 10 або більше відсотками статутного капіталу або прав голосу в такому АРА;

5) особа, зазначена у частині першій цієї статті, обіймає посаду члена виконавчого органу або органу, відповідального за здійснення нагляду, рейтингованого суб'єкта або його пов'язаної третьої сторони;

6) акціонер (учасник) АРА, який володіє 10 чи більше відсотками його статутного капіталу чи прав голосу в ньому або має змогу здійснювати значний вплив на рейтингову діяльність АРА, обіймає посаду члена виконавчого органу або органу, відповідального за здійснення нагляду, рейтингового суб'єкта або його пов'язаної третьої сторони;

7) рейтинговий аналітик (провідний рейтинговий аналітик), який брав участь у визначенні кредитного рейтингу, або особа, яка брала участь у прийнятті рішення щодо кредитного рейтингу (прогнозу рейтингу), мав (мала) взаємовідносини з рейтингованим суб'єктом або його пов'язаною третьою стороною, що може спричинити конфлікт інтересів.

3. У разі виникнення та/або виявлення обставин, передбачених пунктами 1–7 частини другої цієї статті, що впливають або потенційно можуть вплинути на кредитний рейтинг (прогноз рейтингу), раніше визначений таким АРА, таке АРА повинно невідкладно розкрити інформацію про такі обставини в порядку, встановленому НКЦПФР.

Одночасно з розкриттям інформації, зазначеної в абзаці першому цієї частини, АРА повинно невідкладно встановити наявність підстав, що вимагають оновлення чи відкликання наявного кредитного рейтингу (прогнозу рейтингу), та у разі потреби вжити відповідних заходів щодо такого оновлення (відкликання).

4. АРА повинно невідкладно розкрити інформацію про обставини, що впливають або потенційно можуть вплинути на кредитний рейтинг (прогноз рейтингу), раніше визначений таким АРА, у разі виявлення таких обставин:

1) акціонер (учасник) АРА, який володіє 5 або більше відсотками його статутного капіталу чи прав голосу в ньому або має змогу здійснювати значний вплив на рейтингову діяльність АРА, володіє 5 чи більше відсотками статутного капіталу або прав голосу в рейтингованому суб'єкті та/або його пов'язаної третьої сторони та/або має інший інтерес щодо такого рейтингового суб'єкта чи його пов'язаної третьої сторони. Положення цього пункту не поширюються на випадки володіння часткою в активах диверсифікованого інституту спільного інвестування, недержавного пенсійного фонду або юридичної особи – страховика, який отримав ліцензію на здійснення діяльності із страхування, що надає право здійснювати діяльність із страхування за класами страхування життя, у разі якщо таке володіння не призводить до істотного впливу зазначеного акціонера (учасника) АРА на діяльність суб'єкта, часткою якого він володіє;

2) акціонер (учасник) АРА, який володіє 5 або більше відсотками його статутного капіталу чи прав голосу в ньому або має змогу здійснювати значний вплив на рейтингову діяльність АРА, обіймає посаду члена виконавчого органу або органу, відповідального за здійснення нагляду, рейтингового суб'єкта або його пов'язаної третьої сторони.

5. Для цілей пунктів 3, 4 і 6 частини другої та пунктів 1 і 2 частини четвертої цієї статті розмір пакетів акцій (часток) або прав голосу визначається з урахуванням особливостей визначення кількості голосів за акціями (частками), передбачених пунктами 1–8 частини дев'ятої статті 29 цього Закону, а у разі наявності материнської компанії – з урахуванням правил об'єднання в один пакет голосуючих акцій (часток) материнської компанії, визначених відповідно до частини сьомої статті 29 цього Закону.

6. АРА повинно гарантувати, що винагороди, які сплачують клієнти АРА за визначення кредитного рейтингу та додаткові послуги, не є дискримінаційними та розраховуються на підставі фактичних витрат на таку діяльність.

7. Винагорода АРА за його послуги не має залежати від рівня кредитного рейтингу, визначеного таким АРА, або будь-яких інших результатів (наслідків) його рейтингової діяльності.

8. АРА та/або акціонер (учасник) АРА, який володіє 5 або більше відсотками його статутного капіталу чи прав голосу в ньому або має змогу здійснювати значний вплив на рейтингову діяльність АРА, не повинен надавати рейтингованому суб'єкту та/або його пов'язаній третій стороні консультаційні чи дорадчі послуги, пов'язані з корпоративним управлінням, структурою власності, активами, зобов'язаннями або діяльністю такого рейтингового суб'єкта (його пов'язаної третьої сторони).

9. АРА може надавати додаткові послуги, що не є частиною рейтингової діяльності та складаються із здійснення:

- 1) ринкового прогнозування;
- 2) оцінювання економічних тенденцій;
- 3) аналізу ціноутворення;
- 4) інших загальних аналізів даних;
- 5) поширення послуг АРА.

АРА повинно забезпечувати відсутність конфлікту інтересів у своїй рейтинговій діяльності під час надання додаткових послуг, передбачених цією частиною, та повинно розкривати інформацію про всі додаткові послуги, надані рейтингованому суб'єкту та/або його пов'язаній третій стороні, в остаточних рейтингових звітах.

10. АРА повинно розробити та впровадити засоби внутрішнього звітування та комунікацій у спосіб, що забезпечує незалежність осіб, зазначених у частині першій цієї статті, від іншої діяльності АРА, відмінної від рейтингової діяльності, що здійснюється на комерційній основі.

11. АРА повинно забезпечити ведення записів усіх операцій, пов'язаних з рейтинговою діяльністю такого АРА, та за потреби проведення перевірки повноти і правильності таких записів.

Записи операцій, пов'язаних з рейтинговою діяльністю АРА, та результати перевірок таких записів повинні зберігатися у приміщенні такого АРА протягом не менше п'яти років та надаватися НКЦПФР за її запитом. У разі відкриття авторизації АРА записи операцій, пов'язаних з рейтинговою діяльністю такого АРА, зберігаються протягом трьох років з дня відкриття такої авторизації.

Записи, що фіксують відповідні права та зобов'язання АРА та рейтингованого суб'єкта та/або його пов'язаної третьої сторони відповідно до договору про надання рейтингових послуг, зберігаються протягом всього строку відносин з таким рейтингованим суб'єктом (його пов'язаною третьою стороною).

Вимоги щодо змісту та переліку записів операцій, пов'язаних з рейтинговою діяльністю АРА, порядок ведення та зберігання таких записів встановлюються НКЦПФР.

Стаття 16. Вимоги до персоналу АРА та інших осіб, залучених до рейтингової діяльності АРА

1. АРА повинно забезпечити наявність відповідних професійних знань та досвіду для належного виконання обов'язків рейтинговими аналітиками, у тому числі провідними рейтинговими аналітиками, іншими співробітниками АРА та будь-якими іншими фізичними особами, які безпосередньо беруть участь у рейтинговій діяльності такого АРА.

2. Особам, зазначеним у частині першій цієї статті, АРА повинно забезпечити заборону ініціювати або брати участь у переговорах з юридичною особою, яка є або має намір стати рейтингованим суб'єктом, його пов'язаною третьою стороною або будь-якою іншою особою, пов'язаною відносинами контролю з такою юридичною особою, щодо отримання АРА будь-яких винагород та/або інших виплат.

3. АРА повинно забезпечити відповідність осіб, зазначених у частині першій цієї статті, вимогам, передбаченим статтею 17 цього Закону.

4. Оцінка ефективності та винагорода співробітників АРА, які беруть участь у визначенні кредитного рейтингу (прогнозу рейтингу) або затверджують кредитні рейтинги (прогнози рейтингів), не повинні залежати від винагороди, що АРА отримує від рейтингованого суб'єкта або його пов'язаної третьої сторони.

5. АРА повинно запровадити механізм здійснення поступової ротації рейтингових аналітиків, у тому числі провідних рейтингових аналітиків, та осіб, які затверджують кредитні рейтинги, з урахуванням таких вимог:

1) провідний рейтинговий аналітик не залучається до рейтингової діяльності щодо одного і того самого рейтингованого суб'єкта або пов'язаної третьої сторони більше чотирьох років поспіль;

2) рейтинговий аналітик не залучається до рейтингової діяльності щодо одного і того самого рейтингованого суб'єкта або пов'язаної третьої сторони більше п'яти років поспіль;

3) особа, яка затверджує кредитні рейтинги, не залучається до рейтингової діяльності щодо одного і того самого рейтингованого суб'єкта або пов'язаної третьої сторони більше семи років поспіль;

4) рейтинговий аналітик, у тому числі провідний рейтинговий аналітик, або особа, яка затверджує кредитні рейтинги, не залучається до рейтингової діяльності щодо одного і того самого рейтингованого суб'єкта або пов'язаної третьої сторони протягом двох років після завершення залучення його (її) до такої діяльності з урахуванням вимог пунктів 1–3 цієї частини.

Вимоги пунктів 2 і 3 цієї частини не поширюються на випадки провадження рейтингової діяльності щодо суверенного рейтингу та/або рейтингованого суб'єкта (пов'язаної третьої сторони), з яким (якою) АРА уклало договір.

Механізм ротації, передбачений цією частиною, полягає у поступовій заміні осіб, залучених до рейтингової діяльності щодо одного і того самого рейтингованого суб'єкта або пов'язаної третьої сторони, та не повинен застосовуватися до усіх таких осіб одночасно.

Стаття 17. Додаткові вимоги до осіб, залучених до рейтингової діяльності АРА, та пов'язаних з ними осіб

1. У разі якщо емітентом фінансового інструменту або гарантом (особою, яка надає забезпечення) за фінансовим інструментом є рейтингований суб'єкт, щодо якого АРА визначає рейтинг, забороняється набувати, відчужувати або вчиняти будь-який інший правочин щодо такого фінансового інструменту таким особам:

1) рейтинговим аналітикам (у тому числі провідним рейтинговим аналітикам) АРА, які беруть участь у визначенні, оновленні, призупиненні та/або відкликанні рейтингу, пов'язаного з таким рейтингованим суб'єктом;

2) іншим співробітникам АРА, які беруть участь у визначенні, оновленні, призупиненні та відкликанні рейтингів, що визначаються таким АРА;

3) будь-яким іншим фізичним особам, які беруть безпосередню участь у рейтинговій діяльності такого АРА;

4) особам, тісно пов'язаним (у розумінні частини другої статті 157 Закону України "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки") з особами, зазначеними у пунктах 1–3 цієї частини.

Вимоги цієї частини не поширюються на випадки володіння часткою в активах диверсифікованого інституту спільного інвестування, недержавного пенсійного фонду або юридичної особи – страховика, який отримав ліцензію на здійснення діяльності із страхування, що надає право здійснювати діяльність із страхування за класами страхування життя.

2. Особа, зазначена у пунктах 1–4 частини першої цієї статті, не може брати участь або іншим чином впливати на визначення кредитного рейтингу чи прогнозу рейтингу будь-якого рейтингового суб'єкта, у разі якщо така особа:

- 1) володіє фінансовим інструментом рейтингового суб'єкта;
- 2) володіє фінансовим інструментом третьої пов'язаної сторони;
- 3) недавно мала трудові, ділові або інші відносини з рейтингованим суб'єктом.

Вимоги пунктів 1 і 2 цієї частини не поширюються на випадки володіння часткою в активах диверсифікованого інституту спільного інвестування, недержавного пенсійного фонду або юридичної особи – страховика, який отримав ліцензію на здійснення діяльності із страхування, що надає право здійснювати діяльність із страхування за класами страхування життя.

Вимоги пунктів 2 і 3 цієї частини застосовуються у разі, якщо обставини, передбачені цими пунктами, призводять або можуть призвести до виникнення реального чи потенційного конфлікту інтересів.

3. АРА повинно забезпечити вжиття особами, зазначеними у пунктах 1–4 частини першої цієї статті, заходів щодо:

1) захисту майна та записів, якими володіє АРА, від шахрайства, крадіжки або зловживання. Заходи, передбачені цим пунктом, визначаються залежно від характеру, масштабу та складності його рейтингової діяльності, характеру та видів рейтингів, що визначаються таким АРА;

2) нерозголошення інформації про кредитні рейтинги (у тому числі можливі майбутні кредитні рейтинги) та прогнози рейтингів АРА. Вимоги цього пункту не поширюються на випадки передачі інформації рейтингованому суб'єкту або пов'язаній третій стороні;

3) нерозголошення конфіденційної інформації, отриманої АРА, таким особам:

а) рейтинговим аналітикам та співробітникам будь-якої іншої особи, пов'язаної з АРА відносинами контролю;

б) будь-якій фізичній особі, яка надає послуги особі, пов'язаній з АРА відносинами контролю, та яка безпосередньо не залучена до рейтингової діяльності;

4) невикористання або нерозголошення конфіденційної інформації для цілей торгівлі фінансовими інструментами або для будь-яких інших цілей, крім ведення рейтингової діяльності.

4. Особам, зазначеним у пунктах 1–4 частини першої цієї статті, забороняється вимагати або приймати гроші, подарунки (у розумінні Закону України "Про запобігання корупції") чи отримувати послуги від будь-якої особи, з якою АРА має правовідносини, пов'язані з провадженням рейтингової діяльності.

5. У разі якщо особа, зазначена у пунктах 1–4 частини першої цієї статті, вважає, що інша особа, зазначена в пунктах 1–4 частини першої цієї статті, вчинила порушення законодавства, така особа повинна невідкладно повідомити таку інформацію комплаєнс-підрозділу (комплаєнс-менеджеру) АРА без негативних наслідків для себе.

6. У разі якщо рейтинговий аналітик АРА звільнився з АРА та поступив на роботу до рейтингового суб'єкта, у визначенні кредитного рейтингу якого він брав участь, або до юридичної особи, з якою такий рейтинговий аналітик співпрацював у процесі виконання своїх функцій в АРА, таке АРА повинно переглянути результати роботи такого рейтингового аналітика за період двох років, що передували його звільненню.

7. Особа, зазначена в пунктах 1–4 частини першої цієї статті, не може бути особою, яка здійснює управлінські функції, у рейтингованому суб'єкті або пов'язаній третій стороні протягом шести місяців після визначення рейтингу чи прогнозу рейтингу щодо такого рейтингового суб'єкта.

Стаття 18. Обмеження прав акціонерів (учасників) АРА

1. Акціонерам (учасникам) АРА, які володіють 5 і більше відсотками голосуючих акцій (часток) або прав голосу в цьому АРА або в юридичній особі, яка прямо або опосередковано перебуває під контролем АРА або яка контролює АРА, забороняється:

1) володіти пакетом голосуючих акцій (часток), що є більшим або дорівнює порозу у 5 відсотків, будь-якого іншого АРА;

2) мати право або повноваження користуватися правом голосу за пакетом голосуючих акцій (часток), який є більшим або дорівнює порозу у 5 відсотків, будь-якого іншого АРА;

3) мати право або повноваження призначати чи звільняти членів органу, відповідального за здійснення нагляду, або виконавчого органу будь-якого іншого АРА;

4) бути членом виконавчого органу або органу, відповідального за здійснення нагляду, будь-якого іншого АРА;

5) здійснювати або мати повноваження здійснювати контроль або вирішальний вплив на будь-яке інше АРА.

Заборона, передбачена пунктом 1 цієї частини, не поширюється на випадки володіння часткою в активах диверсифікованого інституту спільного інвестування, недержавного пенсійного фонду або юридичної особи – страховика, який отримав ліцензію на здійснення діяльності із страхування, що надає право здійснювати діяльність із страхування за класами страхування життя.

Вимоги цієї статті не застосовуються до інвестування АРА в інше АРА, що належить до тієї самої рейтингової групи.

Стаття 19. Особливості регулювання деяких АРА

1. За заявою АРА НКЦПФР може винести постанову про незастосування до такого АРА вимог частин першої, четвертої – шостої, десятої – шістнадцятої статті 13, частин першої, четвертої, п'ятої статті 14 та/або частини п'ятої статті 16 цього Закону.

2. Постанова, передбачена частиною першою цієї статті, вноситься НКЦПФР у разі, якщо АРА може довести, що вимоги цього Закону, щодо незастосування яких АРА подало заяву, не є пропорційними щодо такого АРА, враховуючи характер, масштаб і складність його діяльності та характер і перелік кредитних рейтингів, визначених таким АРА, а також у разі дотримання усіх таких умов:

1) АРА має менше 50 співробітників;

2) АРА запровадило заходи та процедури, що забезпечують ефективне дотримання вимог цього Закону, зокрема механізми внутрішнього контролю, порядок звітування та заходи для забезпечення незалежності рейтингових аналітиків, у тому числі провідних рейтингових аналітиків, членів рейтингових комітетів та/або інших осіб, які беруть участь у прийнятті рішень щодо кредитних рейтингів (прогнозів рейтингів);

3) розмір АРА не визначений таким чином, щоб уникнути рейтинговим агентством або групою рейтингових агентств виконання вимог цього Закону;

4) виконання вимоги, передбаченої частиною третьою цієї статті.

3. Принаймні одне з АРА, що належить до групи рейтингових агентств, повинно виконувати вимоги частин першої, четвертої – шостої, десятої – чотирнадцятої статті 13, частин першої, четвертої, п'ятої статті 14 та частини п'ятої статті 16 цього Закону.

Стаття 20. Вимоги до використання АРА рейтингових методологій, моделей та ключових рейтингових припущень

1. АРА розкриває рейтингові методології, моделі та ключові рейтингові припущення, які воно використовує у своїй рейтинговій діяльності, відповідно до цієї статті у порядку, встановленому НКЦПФР, шляхом оприлюднення такої інформації на власному веб-сайті та подання її до НКЦПФР.

Рейтингові методології, моделі та ключові рейтингові припущення, які АРА використовує у своїй рейтинговій діяльності, є відкритими та підлягають оприлюдненню на безоплатній основі на власному веб-сайті АРА. АРА не має права стягувати будь-яку плату за надання такої інформації.

2. Рейтингові методології, моделі та ключові рейтингові припущення, які використовуються АРА в його рейтинговій діяльності, не підлягають погодженню або реєстрації НКЦПФР.

3. АРА повинно ухвалити, запровадити та вживати усіх необхідних заходів з метою гарантування, що кредитний рейтинг (прогноз рейтингу), визначений таким АРА, ґрунтується на ретельному аналізі доступної інформації, необхідної для проведення такого аналізу, відповідно до рейтингової методології, що застосовується у кожному конкретному випадку.

АРА повинно вжити всіх необхідних заходів з метою забезпечення належної якості інформації, що використовується під час визначення кредитного рейтингу (прогнозу рейтингу), та отримання такої інформації з надійних джерел.

АРА при визначенні кредитного рейтингу та прогнозу рейтингу повинно окремо зазначити, що кредитний рейтинг є судженням АРА, до якого слід мати відповідне скептичне ставлення.

4. АРА здійснює оновлення кредитних рейтингів та оприлюднення оновлених кредитних рейтингів відповідно до рейтингових методологій, оприлюднених АРА.

5. Не менше одного разу на рік та/або у разі виникнення суттєвих змін, що можуть вплинути на кредитні рейтинги, визначені АРА, таке АРА повинно здійснювати моніторинг та оновлення:

- 1) власних рейтингових методологій;
- 2) визначених кредитних рейтингів, крім випадків, передбачених абзацом п'ятим цієї частини.

АРА встановлює внутрішні правила здійснення моніторингу впливу змін макроекономічних умов та/або умов фінансових ринків на визначені кредитні рейтинги.

Суверенні рейтинги повинні оновлюватися АРА щонайменше кожні шість місяців.

6. Рейтингові методології, які використовує АРА, повинні бути точними, систематичними та безперервної дії, а також мають підлягати підтвердженню на підставі історичного досвіду, у тому числі бек-тестування, що проводиться відповідно до вимог, встановлених НКЦПФР.

НКЦПФР у встановленому нею порядку на регулярній основі здійснює перевірку та аналіз результатів бек-тестування, а також наявності процедур, що дають змогу враховувати такі результати в рейтингових методологіях АРА.

7. АРА не може відмовити у визначенні кредитного рейтингу на підставі того, що попередній кредитний рейтинг був визначений іншим рейтинговим агентством.

АРА документує всі випадки відхилення кредитних рейтингів, визначених таким АРА, від кредитних рейтингів, визначених іншим рейтинговим агентством, з наданням обґрунтування різниці у здійсненні оцінювання.

8. АРА, що має намір суттєво змінити чи використовувати нові рейтингові методології, моделі або ключові рейтингові припущення, що можуть вплинути на визначені кредитні рейтинги, повинно на власному веб-сайті:

- 1) оприлюднити такі суттєві зміни (нові рейтингові методології), що пропонуються;
- 2) оприлюднити детальні пояснення причин і наслідків запровадження таких змін (застосування нових рейтингових методологій);
- 3) запросити усіх заінтересованих осіб надати свої зауваження протягом одного місяця.

9. У разі якщо рейтингові методології, моделі або ключові рейтингові припущення, що використовуються АРА, були змінені, таке АРА у порядку, встановленому відповідно до абзацу другої частини третьої статті 9 цього Закону, повинно:

- 1) невідкладно розкрити інформацію щодо ймовірних кредитних рейтингів, що зазнають впливу, для визначення яких використовувалися рейтингові методології, моделі або ключові рейтингові припущення, що зазнали змін, з використанням тих самих засобів комунікації, використаних для оприлюднення таких кредитних рейтингів;
- 2) невідкладно повідомити НКЦПФР і розмістити на власному веб-сайті результати обговорення та нові рейтингові методології разом із детальним їх поясненням та посиланням на дату набрання чинності;
- 3) невідкладно розмістити на власному веб-сайті відповіді на коментарі, отримані під час обговорення, що проводиться відповідно до частини восьмої цієї статті, крім випадків, коли автор коментаря вимагає збереження конфіденційності;

4) якомога скоріше, але не пізніше ніж через шість місяців з дня настання змін, оновити кредитні рейтинги, що зазнали впливу, та одночасно продовжити здійснювати моніторинг таких кредитних рейтингів;

5) здійснити у розумний строк повторне визначення усіх кредитних рейтингів, які ґрунтувалися на рейтингових методологіях, моделях або ключових рейтингових припущеннях, що були змінені, якщо в результаті оновлення загальний підсумковий ефект зазначених змін впливає на такі кредитні рейтинги.

10. У разі якщо АРА виявило помилки у своїх рейтингових методологіях та/або факти неправильного застосування своїх рейтингових методологій, таке АРА невідкладно повинно:

1) повідомити про виявлені помилки НКЦПФР та всіх рейтингованих суб'єктів, до яких такі помилки мають відношення, пояснивши при цьому вплив помилок на визначені кредитні рейтинги, а також повідомити щодо необхідності оновлення визначених кредитних рейтингів;

2) розмістити інформацію про виявлені помилки на власному веб-сайті, у разі якщо такі помилки впливають на визначені кредитні рейтинги;

3) виправити виявлені помилки;

4) вжити заходів, передбачених частиною дев'ятою цієї статті.

Розділ IV. ОСОБЛИВОСТІ ОКРЕМИХ ВИДІВ РЕЙТИНГІВ

Стаття 21. Особливості визначення суверенних рейтингів

1. У разі визначення суверенного рейтингу таке визначення повинно забезпечувати аналіз індивідуальних особливостей держави, з якою пов'язаний об'єкт рейтингування.

У разі визначення суверенного рейтингу щодо об'єкта рейтингування, пов'язаного з групою держав, оприлюднення інформації щодо перегляду такого суверенного рейтингу без оприлюднення звітів щодо окремих держав – учасниць групи не дозволяється.

2. Тексти офіційних листів чи інших письмових (електронних) комунікацій та/або публічних повідомлень (крім кредитних рейтингів (прогнозів рейтингів) та/або супроводжуючих прес-релізів чи звітів, зазначених у частині шостій статті 25 цього Закону), що можуть призвести до змін суверенного рейтингу, не можуть ґрунтуватися на інформації, пов'язаній з рейтингованим суб'єктом, без згоди такого суб'єкта на її оприлюднення.

Передбачені цією частиною обмеження щодо використання інформації не поширюються на випадки наявності інформації у загальнодоступних публічних

джерелах та/або відсутності законних підстав для ненадання згоди на розкриття такої інформації.

3. АРА повинно у порядку, встановленому НКЦПФР, щороку наприкінці грудня розмішувати на власному веб-сайті та подавати до НКЦПФР з урахуванням вимог, передбачених абзацом п'ятим частини п'ятої статті 20 і частиною третьою статті 22 цього Закону, графік на наступні 12 місяців, в якому визначаються не більше трьох дат оприлюднення ініціативних суверенних рейтингів і пов'язаних з ними прогнозів рейтингів та дати оприлюднення суверенних рейтингів, що не є ініціативними, і пов'язаних із ними прогнозів рейтингів. Дати оприлюднення, передбачені таким графіком, мають бути призначені на п'ятницю.

4. Відхилення публікації суверенних рейтингів (прогнозів рейтингів) від графіка, передбаченого частиною третьою цієї статті, можливе виключно у разі, якщо це необхідно для виконання АРА зобов'язань, передбачених частинами третьою та четвертою статті 20, частиною першою статті 25 і частиною четвертою статті 27 цього Закону, та повинно супроводжуватися детальним поясненням причин такого відхилення.

Стаття 22. Додаткові вимоги до суверенних рейтингів

1. У разі визначення суверенного рейтингу або пов'язаного з ним прогнозу рейтингу АРА повинно одночасно оприлюднити детальний дослідницький звіт, у якому зрозуміло і чітко пояснюються усі припущення, параметри, обмеження, невизначеності та будь-яка інша інформація, що бралася до уваги в процесі визначення такого суверенного рейтингу (прогнозу рейтингу).

2. У разі зміни суверенного рейтингу або пов'язаного з ним прогнозу рейтингу дослідницький звіт, передбачений частиною першою цієї статті, має містити принаймні таку інформацію:

1) детальну оцінку змін, що пояснюють причини зміни рейтингу, в кількісному вимірі та їхню питому вагу. Детальна оцінка має містити опис доходу на душу населення, темпів зростання валового внутрішнього продукту, інфляції, бюджетного балансу, сальдо платіжного балансу, зовнішнього боргу, індикатора економічного розвитку, індикатора дефолту та будь-якого іншого фактора, що береться до уваги, а також визначення питомої ваги кожного фактора;

2) детальну оцінку змін, що пояснюють причини зміни рейтингу, в якісному вимірі та їхню питому вагу;

3) докладний опис ризиків, обмежень та невизначеностей, пов'язаних із зміною рейтингу;

4) стислий опис засідання рейтингового комітету, який прийняв рішення щодо оновлення рейтингу.

3. У разі визначення суверенного рейтингу або пов'язаного з ним прогнозу рейтингу АРА з урахуванням вимог, передбачених статтею 21 та частиною четвертою статті 26 цього Закону, повинно опублікувати такий рейтинг (прогноз рейтингу) після завершення торговельного дня регульованих ринків на території України та не пізніше ніж за одну годину до початку наступного торговельного дня таких ринків.

4. Додатково до вимог, передбачених частиною шостою статті 26 цього Закону щодо пояснень ключових елементів в основі кредитного рейтингу під час його оприлюднення, та з урахуванням того, що програмні документи економічного і соціального розвитку можуть бути елементами, покладеними в основу суверенного рейтингу, політичні рекомендації, приписи та інструкції, надані рейтингованим суб'єктам, не повинні бути складовою суверенного рейтингу або пов'язаного з ним прогнозу рейтингу.

Стаття 23. Використання декількох АРА

1. У разі якщо рейтингований суб'єкт або його пов'язана третя сторона має намір залучити два або більше АРА для підготовки кредитного рейтингу одного об'єкта рейтингування, такий рейтингований суб'єкт (його пов'язана третя сторона) має розглянути можливість залучити щонайменше одне АРА, загальна ринкова частка якого становить не більш як 10 відсотків загального обсягу ринку рейтингування АРА, за умови, що таке АРА може бути визнане суб'єктом рейтингування (його пов'язаною третьою стороною) спроможним визначати кредитний рейтинг аналогічному об'єкту рейтингування на підставі інформації, зазначеної у переліку АРА, що складається та ведеться НКЦПФР відповідно до частини другої цієї статті, а також за наявності такого АРА у такому переліку.

У разі незалучення у випадках, передбачених цією частиною, принаймні одного АРА, загальна ринкова частка якого становить не більш як 10 відсотків загального обсягу ринку рейтингування АРА, таке рішення з відповідною аргументацією має бути зафіксовано у внутрішніх документах суб'єкта рейтингування (його пов'язаної третьої сторони).

2. З метою сприяння здійсненню суб'єктом рейтингування (його пов'язаною третьою стороною) визнання спроможності АРА визначати кредитний рейтинг об'єкта рейтингування у випадках, передбачених частиною першою цієї статті, НКЦПФР щороку оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті перелік АРА, в якому зазначає загальну частку АРА на ринку рейтингування, що належить кожному АРА у такому переліку, та види кредитних рейтингів, раніше визначених таким АРА, що може бути використано як первинна підстава для здійснення такого визнання спроможності.

3. Для цілей цієї статті загальна частка АРА на ринку рейтингування визначається відповідно до річного доходу АРА, отриманого в Україні від провадження рейтингової діяльності та надання додаткових послуг за звітний

період, зокрема у випадках, визначених законодавством, на підставі консолідованої річної звітності.

Стаття 24. Підтвердження АРА кредитних рейтингів, визначених рейтинговим агентством, заснованим в іноземній державі

1. Кредитний рейтинг, визначений рейтинговим агентством, заснованим в іноземній державі, може використовуватися в Україні відповідно до статті 7 цього Закону, виключно після підтвердження АРА такого кредитного рейтингу у порядку, встановленому відповідно до цієї статті.

2. АРА має право підтвердити кредитний рейтинг, визначений рейтинговим агентством, заснованим в іноземній державі, виключно за умови, що визначення такого кредитного рейтингу здійснювалося за правилами, що відповідають таким вимогам:

1) рейтингова діяльність, результатом якої є визначення кредитного рейтингу, що підтверджується, здійснюється повністю або частково АРА, що підтверджує кредитний рейтинг, або АРА, що належить до тієї самої рейтингової групи;

2) АРА повинно у погодженому з НКЦПФР порядку на постійній основі демонструвати, що визначення кредитного рейтингу, що підлягає підтвердженню, відбувалося за правилами, що відповідають вимогам статей 12, 16, 17, 20, 23, 25, 27 і 28 цього Закону;

3) НКЦПФР має можливість здійснювати оцінку відповідності рейтингового агентства, заснованого в іноземній державі, вимогам пункту 2 цієї частини в межах відповідного міжнародного співробітництва відповідно до пункту 8 цієї частини;

4) АРА на запит НКЦПФР надає всю інформацію, необхідну для забезпечення можливості НКЦПФР контролювати дотримання вимог цього Закону на постійній основі;

5) наявні об'єктивні причини для формування кредитного рейтингу в іноземній державі;

6) рейтингове агентство засноване в іноземній державі, зареєстроване чи має відповідний дозвіл або є об'єктом нагляду в такій іноземній державі;

7) регуляторний режим у такій іноземній державі унеможливорює втручання компетентних органів та інших державних органів такої іноземної держави у зміст кредитних рейтингів та рейтингові методології;

8) існує відповідна домовленість про співпрацю між НКЦПФР та компетентним органом, що здійснює нагляд за діяльністю рейтингового агентства, заснованого в іноземній державі, яка повинна передбачати, зокрема:

а) механізм обміну інформацією між НКЦПФР та компетентним органом;

б) процедури щодо координації здійснення нагляду з метою забезпечення НКЦПФР можливістю здійснювати постійний моніторинг рейтингової діяльності, результатом якої є визначення кредитного рейтингу, що підтверджується;

9) іншим вимогам, визначеним цим Законом та нормативно-правовими актами НКЦПФР.

3. Кредитний рейтинг, підтверджений відповідно до цієї статті, вважається кредитним рейтингом, визначеним АРА.

4. АРА не може використовувати підтвердження кредитного рейтингу, визначеного рейтинговим агентством, заснованим в іноземній державі, з метою уникнення виконання вимог цього Закону.

5. АРА, що підтвердило кредитний рейтинг, визначений в іноземній державі, відповідно до цієї статті, несе повну відповідальність за такий кредитний рейтинг та за виконання вимог цього Закону.

Розділ V. РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ НА РИНКУ РЕЙТИНГУВАННЯ

Стаття 25. Оприлюднення та представлення публічних рейтингів

1. АРА повинно в повному обсязі, своєчасно та одночасно для усіх користувачів рейтингу оприлюднювати кредитні рейтинги та прогнози рейтингів, крім приватних рейтингів, а також рішення щодо відкликання кредитних рейтингів.

У разі прийняття рішення щодо відкликання кредитного рейтингу інформація, що оприлюднюється, має містити вичерпне обґрунтування такого рішення.

Кредитні рейтинги (прогнози рейтингів), крім приватних рейтингів, та рішення щодо відкликання кредитних рейтингів є відкритими та підлягають оприлюдненню на безоплатній основі. АРА не має права стягувати будь-яку плату за надання такої інформації.

2. АРА повинно забезпечити визначення та оприлюднення кредитних рейтингів і прогнозів рейтингів відповідно до вимог статей 22 і 26 цього Закону та уникнення оприлюднення інших факторів, крім пов'язаних з рейтинговою діяльністю.

3. До моменту оприлюднення кредитного рейтингу або прогнозу рейтингу та інформації, пов'язаної з ними, така інформація повинна вважатися інсайдерською інформацією відповідно до Закону України "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки".

Перелік працівників рейтингового суб'єкта, яким розкривається інформація, зазначена в абзаці першому цієї частини, до її офіційного оприлюднення, повинен бути обмежений та визначатися рейтинговим суб'єктом заздалегідь.

4. АРА повинно розкривати свої правила та процедури щодо визначення ініціативних кредитних рейтингів у порядку, встановленому НКЦПФР, шляхом оприлюднення такої інформації на власному веб-сайті та її подання до НКЦПФР.

5. АРА не може використовувати назву НКЦПФР у спосіб, що зазначає або справляє враження про підтримку або схвалення НКЦПФР кредитного рейтингу, визначеного таким АРА, або рейтингової діяльності, що провадиться таким АРА.

Стаття 26. Правила оприлюднення кредитних рейтингів і прогнозів рейтингів

1. АРА повинно у кредитному рейтингу або прогнозі рейтингу зрозуміло і чітко зазначити:

1) ім'я та посаду провідного рейтингового аналітика, який здійснював заходи з підготовки кредитного рейтингу (прогнозу рейтингу);

2) ім'я та посаду особи, яка є головною відповідальною особою за визначення кредитного рейтингу (прогнозу рейтингу).

2. АРА разом з оприлюдненням кредитного рейтингу або прогнозу рейтингу оприлюднює принаймні таку інформацію:

1) вказівку на всі суттєві матеріальні джерела, зокрема рейтингований суб'єкт (його пов'язану третю сторону), використані для визначення кредитного рейтингу (прогнозу рейтингу), разом із зазначенням інформації щодо ознайомлення рейтингового суб'єкта (його пов'язаної третьої сторони) з кредитним рейтингом (прогнозом рейтингу) до його оприлюднення та змін такого кредитного рейтингу (прогнозу рейтингу) внаслідок такого ознайомлення;

2) зазначення про основну рейтингову методологію або її версію, що використовувалася для визначення кредитного рейтингу (прогнозу рейтингу), з посиланням на її вичерпний опис. У разі якщо для визначення кредитного рейтингу (прогнозу рейтингу) використовувалося більше однієї рейтингової методології або якщо посилання виключно на основну рейтингову методологію може призвести до того, що інші важливі аспекти кредитного рейтингу, у тому числі будь-які суттєві коригування та відхилення, залишаться поза увагою інвесторів, АРА повинно пояснити такі застереження та зазначити спосіб врахування різних рейтингових методологій та інших зазначених аспектів у кредитному рейтингу (прогнозі рейтингу);

3) пояснення значення кожної рейтингової категорії, визначення дефолту або оцінки ступеня виконання зобов'язань у разі дефолту та відповідне попередження про ризик, у тому числі аналіз чутливості відповідних ключових рейтингових припущень, зокрема математичних або кореляційних, до якого додаються пояснення кредитного рейтингу (прогнозу рейтингу) за найгіршим сценарієм та за найкращим сценарієм;

4) дати першого визначення кредитного рейтингу (прогнозу рейтингу) та його останнього оновлення;

5) зазначення про те, чи є новим на ринку фінансовий інструмент, щодо якого визначено кредитний рейтинг (прогноз рейтингу), чи АРА визначає рейтинг такого фінансового інструменту вперше;

6) у разі прогнозу рейтингу зазначається період часу, протягом якого очікується зміна кредитного рейтингу.

3. Під час оприлюднення кредитних рейтингів або прогнозів рейтингів АРА повинно зазначати посилання на історичні рівні дефолтів, розміщені у базі даних особи, яка провадить діяльність з оприлюднення регульованої інформації від імені учасників ринків капіталу та професійних учасників організованих товарних ринків, відповідно до частини третьої статті 26 цього Закону, разом із поясненням щодо значень таких рівнів дефолтів.

АРА повинно супроводжувати оприлюднення рейтингових методологій, моделей та ключових рейтингових припущень настановою, що пояснює припущення, параметри, обмеження і невизначеності, які супроводжують моделі та рейтингові методології, використовувані для підготовки кредитних рейтингів, зокрема моделювання стрес-сценаріїв, що практикуються АРА в процесі визначення кредитних рейтингів, кредитно-рейтингову інформацію щодо аналізу грошових потоків, який був проведений чи на який поклалися, а також, у разі доречності, вказівку щодо будь-яких очікуваних змін у кредитному рейтингу.

Настанова та вказівка, зазначені в абзаці другому цієї частини, мають бути зрозумілими і чіткими.

4. АРА повинно протягом робочого часу робочого дня, що передує дню оприлюднення визначеного кредитного рейтингу або прогнозу рейтингу, надати рейтингованому суб'єкту інформацію, яка повинна включати основні підстави, на яких ґрунтується кредитний рейтинг (прогноз рейтингу), з метою надання такому суб'єкту рейтингування можливості привернути увагу АРА до будь-яких фактичних помилок.

5. Під час оприлюднення кредитного рейтингу або прогнозу рейтингу АРА повинно зрозуміло і чітко заявити про будь-які особливості (характеристики) та обмеження такого кредитного рейтингу (прогнозу рейтингу), у тому числі щодо задоволеності якістю наявної інформації про рейтингованого суб'єкта та способів перевірки інформації, наданої рейтингованим суб'єктом чи його пов'язаною третьою стороною.

У разі якщо кредитний рейтинг (прогноз рейтингу) стосується такого різновиду рейтингованих суб'єктів або фінансових інструментів, щодо якого не існує достатньої попередньої інформації, АРА повинно здійснити зрозумілі і чіткі застереження щодо відсутності такої інформації.

У разі недостатності надійної інформації, складності структури нового різновиду фінансових інструментів, незадовільної якості доступної інформації або наявності сумнівів щодо спроможності АРА визначити достовірний кредитний рейтинг АРА має утриматися від визначення кредитного рейтингу або відкликати існуючий кредитний рейтинг.

6. Під час оголошення про оприлюднення кредитного рейтингу або прогнозу рейтингу АРА повинно у своєму прес-релізі або звіті пояснити ключові елементи, покладені в основу такого кредитного рейтингу (прогнозу рейтингу).

У разі якщо обсяг інформації, зазначеної у частинах першій, другій, третій та п'ятій цієї статті, є непропорційно великим порівняно з обсягом звіту, що поширюється АРА, АРА може зазначити у такому звіті зрозуміле і чітке посилання на місце, безпосередньо в якому можна отримати доступ до такої інформації, у тому числі пряме посилання на відповідну сторінку власного веб-сайту.

7. АРА повинно розкривати на власному веб-сайті та постійно подавати до НКЦПФР інформацію про юридичних осіб, боргові цінні папери та інші фінансові зобов'язання, щодо яких АРА отримало запит на здійснення первісного огляду або орієнтовного кредитного рейтингу. Таке розкриття має бути здійснено незалежно від укладення АРА відповідного договору щодо визначення рейтингу.

8. У разі визначення кредитного рейтингу або прогнозу рейтингу АРА повинно розкривати на власному веб-сайті та подавати до НКЦПФР інформацію про:

- 1) об'єкт рейтингування;
- 2) тип кредитного рейтингу (прогнозу рейтингу);
- 3) вид рейтингової дії (визначення або оновлення);
- 4) дату і час оприлюднення кредитного рейтингу (прогнозу рейтингу).

Стаття 27. Регулярна інформація про АРА

1. Регулярна інформація про АРА – це річна та піврічна звітна інформація про результати фінансово-господарської та професійної діяльності АРА, що розкривається, зокрема, шляхом подання до НКЦПФР.

2. Річна інформація про АРА розкривається в обсязі, встановленому цим Законом та нормативно-правовими актами НКЦПФР, не пізніше 31 березня року, наступного за звітним, шляхом:

- 1) оприлюднення на власному веб-сайті;
- 2) подання до НКЦПФР.

Регулярна інформація про АРА є відкритою та підлягає розкриттю на безоплатній основі. АРА не має права стягувати будь-яку плату за надання такої інформації.

3. АРА зобов'язане розміщувати у базі даних особи, яка провадить діяльність з оприлюднення регульованої інформації від імені учасників ринків капіталу та професійних учасників організованих товарних ринків, інформацію про свою рейтингову діяльність, зокрема, про частоту визначення кредитних рейтингів, кредитні рейтинги, визначені в минулому, та про оновлення кредитних рейтингів.

Розміщення інформації, передбаченої абзацом першим цієї частини, здійснюється у формі, порядку та строки, визначені НКЦПФР.

4. АРА в порядку, встановленому НКЦПФР, оприлюднює на власному веб-сайті повідомлення про авторизацію, проведену відповідно до цього Закону, та реквізити свідоцтва про включення до Реєстру авторизованих рейтингових агентств, а також інформацію про:

- 1) будь-який реальний чи потенційний конфлікт інтересів;
- 2) перелік додаткових послуг, що надаються АРА;
- 3) власні правила оприлюднення рейтингів та інших пов'язаних із цим відомостей, зокрема щодо прогнозів рейтингів;
- 4) характер та загальний опис будь-яких правочинів, що передбачають отримання АРА винагороди у будь-якій формі;
- 5) рейтингові методології, опис моделей та ключових рейтингових припущень, зокрема математичних або кореляційних припущень, що використовуються у рейтинговій діяльності;
- 6) наявні системи, ресурси та процедури, необхідні для провадження рейтингової діяльності;
- 7) кодекс поведінки (за наявності).

У разі внесення істотних змін до інформації, зазначеної у пунктах 1–7 цієї частини, АРА подає інформацію про такі зміни до НКЦПФР у порядку, встановленому цим Законом та нормативно-правовими актами НКЦПФР.

АРА повинно розкривати найменування всіх рейтингованих суб'єктів або пов'язаних третіх сторін, від яких таке АРА отримує більше 5 відсотків свого річного доходу.

5. Звітним періодом для складання річної інформації про АРА є календарний рік. Річна інформація про АРА має містити такі відомості:

1) найменування та місцезнаходження АРА, розмір його статутного капіталу;

2) інформацію про органи управління АРА, його посадових осіб та засновників;

3) інформацію про господарську та фінансову діяльність АРА;

4) річну фінансову звітність, перевірену суб'єктом аудиторської діяльності. У разі якщо відповідно до вимог законодавства АРА зобов'язане підготувати консолідовану фінансову звітність, річна фінансова звітність має містити консолідовану фінансову звітність, перевірену суб'єктом аудиторської діяльності, та окремо власну фінансову звітність, перевірену суб'єктом аудиторської діяльності;

5) аудиторський звіт, наданий за результатами аудиту фінансової звітності АРА суб'єктом аудиторської діяльності;

6) інформацію про вчинення значних правочинів або правочинів, щодо яких є заінтересованість, або про попереднє надання згоди на вчинення таких правочинів;

7) відомості про осіб, заінтересованих у вчиненні товариством правочинів із заінтересованістю, та обставини, існування яких створює заінтересованість;

8) інформацію про зміну акціонерів (учасників), яким належать голосуючі акції (частки), розмір пакета яких стає більшим, меншим або дорівнює пороговому значенню пакета акцій (часток);

9) перелік власників пакетів 5 і більше відсотків акцій (часток) із зазначенням відсотка, кількості, типу та/або класу належних їм акцій (часток) та інформацію про зміну акціонерів (учасників), яким належать голосуючі акції (частки), розмір пакета яких стає більшим, меншим або дорівнює пороговому значенню пакета акцій (часток);

10) інформацію про зміну осіб, яким належить право голосу за акціями (частками), сумарна кількість прав за якими стає більшою, меншою або дорівнює пороговому значенню пакета акцій (часток);

11) інформацію про зміну осіб, які є власниками фінансових інструментів, пов'язаних з голосуючими акціями (частками), сумарна кількість прав за якими стає більшою, меншою або дорівнює пороговому значенню пакета акцій (часток);

12) звіт керівництва відповідно до вимог, встановлених статтею 127 Закону України "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки";

13) звіт про прозорість відповідно до вимог статті 28 цього Закону;

14) інформацію про структуру капіталу, зокрема із зазначенням типів та класів акцій (часток), а також прав та обов'язків акціонерів (учасників);

15) відомості про заснування АРА інших юридичних осіб (участі в інших юридичних особах);

16) інформацію про наявність у власності працівників АРА цінних паперів (крім акцій) такого АРА, а щодо акцій – інформацію про кожного працівника АРА, який володіє акціями у розмірі понад 0,1 відсотка розміру статутного капіталу такого АРА;

17) наявну в АРА інформацію про корпоративні договори, укладені акціонерами (учасниками) такого АРА;

18) інформацію про будь-які договори та/або правочини, умовою чинності яких є незмінність осіб, які здійснюють контроль над АРА;

19) інформацію про наявність філіалів або інших відокремлених структурних підрозділів АРА;

20) інформацію про будь-які винагороди або компенсації, які мають бути виплачені посадовим особам АРА у разі їх звільнення;

21) інформацію про загальну кількість голосуючих акцій (часток) та кількість голосуючих акцій (часток), право голосу за якими обмежено, а також кількість голосуючих акцій (часток), право голосу за якими в результаті обмеження такого права передано іншій особі;

22) перелік винагород, що сплачуються кожним клієнтом АРА за підготовку кредитного рейтингу та/або надання додаткових послуг таким АРА;

23) цінову політику АРА, зокрема структуру винагород та цінові критерії для різних видів кредитних рейтингів або об'єктів рейтингування;

24) перелік клієнтів АРА, внесок яких у темпи зростання доходів АРА у звітному періоді перевищував темпи зростання загальних доходів АРА у звітному періоді більш як у 1,5 разу. Клієнт АРА підлягає включенню до зазначеного переліку в разі якщо частка винагороди, сплаченої таким клієнтом у звітному періоді, перевищує 0,25 відсотка від загального обсягу доходів АРА. Для цілей цього пункту під терміном "клієнт" розуміється юридична особа або особа, пов'язана з нею відносинами контролю, або будь-яка інша особа, від імені якої проводилися переговори, в результаті яких прямо чи опосередковано виплачено винагороду на користь АРА;

25) перелік кредитних рейтингів, визначених та/або оновлених протягом звітного періоду, із зазначенням частки ініціативних рейтингів у такому переліку.

Річна інформація про АРА, розкрита відповідно до цієї статті, повинна бути доступною на власному веб-сайті АРА протягом щонайменше 10 років після її розкриття.

6. Звітними періодами для складання піврічної інформації про АРА є періоди з 1 січня по 30 червня та з 1 липня по 31 грудня кожного календарного року.

Кожні шість місяців АРА у своїй піврічній інформації повинно у порядку, встановленому НКЦПФР, розкривати ретроспективні дані про факти настання дефолту об'єктів рейтингування в розрізі кожного рівня рейтингу за шкалою такого АРА.

АРА має право додатково розкривати у своїй піврічній інформації також іншу інформацію.

7. Строки, порядок і форми розкриття регулярної інформації про АРА та інших відомостей, що містяться у такій інформації, встановлюються НКЦПФР.

НКЦПФР має право визначати додаткові вимоги до розкриття регулярної інформації про АРА та вживає заходів щодо її розкриття.

Стаття 28. Звіт про прозорість

1. АРА щороку в порядку, встановленому цим Законом та нормативно-правовими актами НКЦПФР, розкриває звіт про прозорість, що має містити:

1) детальну інформацію про структуру власності і перелік акціонерів (учасників), які прямо або опосередковано володіють голосуючими акціями (частками), у тому числі інформацію, передбачену статтею 29 цього Закону;

2) опис механізмів внутрішнього контролю, що забезпечують якість рейтингової діяльності АРА;

3) статистичну інформацію про кількість співробітників АРА, залучених до підготовки нових рейтингів, рейтингових оглядів, оцінювання рейтингової методології або моделей, та осіб, які здійснюють управлінські функції, а також розподіл співробітників, залучених до рейтингової діяльності щодо різних класів активів (різновидів об'єктів рейтингування);

4) опис політики документування діяльності АРА;

5) опис власних правил провадження рейтингової діяльності;

6) результат щорічного внутрішнього оновлення роботи комплаєнс-підрозділу АРА;

7) опис політики управління та ротації рейтингових аналітиків;

8) фінансову інформацію про доходи рейтингового агентства, зокрема загального обороту, з розподілом на збори від визначення (оновлення) рейтингу та від додаткових послуг з повним описом кожної складової, серед іншого й доходів від додаткових послуг, що надаються клієнтам АРА, та розподілу зборів за підготовку рейтингів різних класів активів (об'єктів рейтингування). Відомості щодо загального обороту повинні також включати географічний розподіл такого обороту на доходи, одержувані в Україні та поза її межами;

9) твердження щодо річної інформації, а саме офіційна позиція осіб, які здійснюють управлінські функції та підписують річну інформацію АРА, про те, що, наскільки це їм відомо, річна фінансова звітність, підготовлена відповідно до стандартів бухгалтерського обліку, передбачених Законом України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні", містить достовірне та об'єктивне подання інформації про стан активів, пасивів, фінансовий стан, прибутки та збитки АРА і юридичних осіб, які перебувають під його контролем, у рамках консолідованої фінансової звітності, а також про те, що звіт керівництва містить достовірне та об'єктивне подання інформації про розвиток і здійснення господарської діяльності і стан АРА і юридичних осіб, які перебувають під його контролем, у рамках консолідованої звітності, разом з описом основних ризиків та невизначеностей, з якими вони стикаються у своїй господарській діяльності.

Стаття 29. Повідомлення про набуття або відчуження значного пакета акцій (часток) АРА

1. Особа (особи, які діють спільно), яка (які) має (мають) намір прямо або опосередковано набути або відчужити голосуючі акції (частки) АРА, має (мають) повідомити таке АРА про пакет акцій (часток), власником якого стане така особа (підсумковий пакет акцій (часток)), у разі якщо в результаті такого набуття або відчуження пакет акцій (часток) стане більше, менше або дорівнюватиме порогу в 5, 10, 15, 20, 25, 30, 50, 75 відсотків голосуючих акцій (часток).

2. Акціонер (учасник) АРА повинен повідомляти АРА про зміну порогового значення пакета акцій (часток), який належить такому акціонеру (учаснику), в тому числі в результаті збільшення або зменшення статутного капіталу такого АРА.

3. Вимоги частини першої цієї статті не застосовуються:

1) у разі набуття особою, яка провадить клірингову діяльність, акцій у процесі провадження клірингової діяльності у межах звичайного розрахункового періоду в порядку, встановленому законодавством. Критерії звичайного розрахункового періоду визначаються НКЦПФР;

2) у разі набуття або відчуження значних пакетів акцій АРА, які досягли або перевищили порогові значення у 5 відсотків, але не досягли 10 і більше відсотків голосуючих акцій (часток), інвестиційною фірмою, яка виконує функції маркет-мейкера, за умови що такі функції здійснюються у встановленому законодавством порядку та інвестиційна фірма не використовує такий пакет акцій з метою управління АРА;

3) до голосуючих акцій (часток), що перебувають у торговому портфелі фінансової установи, за умови що розмір такого пакета не перевищує 5 відсотків голосуючих акцій (часток) АРА та фінансова установа не використовує такий пакет акцій (часток) з метою управління АРА.

4. Повідомлення, передбачене частиною першою цієї статті, має містити інформацію про:

- 1) підсумковий пакет голосуючих акцій (часток);
- 2) осіб, які входять до ланцюга володіння корпоративними правами юридичної особи, через яких особа, зазначена в частині першій цієї статті, здійснює розпорядження акціями (частками);
- 3) дату, в яку порогові значення було досягнуто або перетнуто;
- 4) акціонера (учасника) або особу, яка має право користуватися голосуючими акціями (частками) (ім'я фізичної особи або найменування юридичної особи (із зазначенням для юридичної особи – резидента – коду згідно з Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, для юридичної особи – нерезидента – коду/номера з торговельного, банківського чи судового реєстру, реєстраційного посвідчення місцевого органу влади іноземної держави про реєстрацію юридичної особи).

Інші вимоги щодо змісту повідомлення, передбаченого частиною першою цієї статті, встановлюються НКЦПФР.

Повідомлення, передбачене частиною першою цієї статті, повинно також одночасно подаватися до НКЦПФР.

5. Повідомлення, передбачене частиною першою цієї статті, повинно здійснюватися не пізніше ніж протягом трьох робочих днів з дати, в яку акціонер (учасник) або особа, яка має право користуватися голосуючими акціями (частками), дізналася або мала дізнатися про набуття або відчуження чи можливість використання голосуючих акцій (часток) понад порогові значення.

6. Юридична особа звільняється від обов'язку здійснення повідомлення, передбаченого частиною першою цієї статті, якщо таке повідомлення здійснено її материнською компанією.

7. Для цілей цієї статті материнська компанія, під контролем якої перебуває юридична особа, не повинна об'єднувати в один пакет голосуючі акції (частки), що належать їй або перебувають в її управлінні, та голосуючі акції (частки) юридичної особи, яка перебуває під її контролем, якщо виконуються всі такі вимоги:

- 1) юридична особа, яка перебуває під контролем материнської компанії, є компанією з управління активами або інвестиційною фірмою, яка провадить діяльність з управління портфелем фінансових інструментів;
- 2) голосуючі акції належать клієнту (інституту спільного інвестування, недержавному пенсійному фонду, установнику управління, який уклав з інвестиційною фірмою договір про управління портфелем фінансових інструментів) юридичної особи, яка перебуває під контролем материнської компанії;

3) материнська компанія надає можливість юридичній особі, яка перебуває під її контролем, самостійно та незалежно розпоряджатися та користуватися голосуючими акціями (частками), що належать клієнту та перебувають в управлінні такої юридичної особи, яка перебуває під контролем материнської компанії, відповідно до законодавства.

Для цілей цієї статті материнська компанія, під контролем якої перебуває юридична особа, повинна об'єднувати в один пакет голосуючі акції (частки), що належать їй або перебувають в її управлінні, та голосуючі акції (частки) юридичної особи, яка перебуває під контролем материнської компанії, якщо хоча б одна з вимог, передбачених пунктами 1–3 цієї частини, не виконується.

8. Після отримання повідомлення, передбаченого частиною першою цієї статті, АРА зобов'язане розкрити інформацію, що міститься у такому повідомленні, в порядку, встановленому для розкриття регулярної інформації про АРА.

9. Повідомлення, передбачене частиною першою цієї статті, також подається фізичною або юридичною особою, яка набуває або відчужує право голосу за акціями або частками АРА, якщо в результаті такого набуття або відчуження сумарна кількість голосів за акціями або частками такої особи стане більше, менше або дорівнюватиме пороговому значенню пакета акцій (часток) у таких випадках:

1) голосуючі акції (частки) належать третій особі, з якою така фізична або юридична особа вчинила правочин щодо узгодженого голосування або вчинення узгоджених дій на загальних зборах АРА;

2) голосуючі акції (частки) належать третій особі відповідно до договору, укладеного з такою фізичною або юридичною особою, що передбачає тимчасову передачу у користування права голосу за такими акціями (частками);

3) голосуючі акції (частки) відповідно до договору передані у забезпечення такої фізичній або юридичній особі, за умови що така особа має право користуватися такими голосуючими акціями (частками);

4) голосуючі акції (частки) належать третій особі та відповідно до договору передані у довічне користування такої фізичній або юридичній особі;

5) голосуючі акції (частки) на підставі правочину, передбаченого пунктами 1–4 цієї частини, перебувають у користуванні юридичної особи, яка прямо або опосередковано перебуває під контролем такої фізичної або юридичної особи;

6) голосуючі акції (частки), що належать третій особі, відповідно до договору передані у володіння такої фізичній або юридичній особі, за умови що така особа може самостійно та незалежно користуватися такими акціями (частками) за відсутності будь-яких інструкцій або розпоряджень від такої третьої особи;

7) голосуючі акції (частки) перебувають у володінні третьої особи, яка користується ними від свого імені, але в інтересах такої фізичної або юридичної особи;

8) така фізична або юридична особа на підставі отриманої довіреності має право самостійно та незалежно користуватися голосуючими акціями (частками) за умови відсутності будь-яких інструкцій або розпоряджень від довірителя.

10. Повідомлення, передбачене частиною першою цієї статті, також подається фізичною або юридичною особою, яка прямо або опосередковано є власником:

1) фінансових інструментів, які на дату їх виконання надають своєму власнику право набути голосуючі акції (частки) АРА шляхом їх фізичної поставки;

2) фінансових інструментів, не передбачених пунктом 1 цієї частини, які мають схожу економічну природу з ними, але не передбачають фізичної поставки акцій (часток) АРА.

НКЦПФР на своєму офіційному веб-сайті публікує орієнтовний невиключний перелік фінансових інструментів, передбачених цією частиною.

Порядок розрахунку кількості голосуючих акцій (часток), що належать фізичній або юридичній особі відповідно до фінансових інструментів, передбачених цією частиною, встановлюється НКЦПФР.

Розділ VI. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ НА РИНКУ РЕЙТИНГУВАННЯ

Стаття 30. Проведення інспекції на ринку рейтингування

1. Проведення інспекції на ринку рейтингування здійснюється як інспекція на ринках капіталу та організованих товарних ринках відповідно до статті 33 Закону України "Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків", що проводиться у частині ринку рейтингування з урахуванням особливостей, передбачених цією статтею.

2. НКЦПФР має право проводити інспекції на ринку рейтингування щодо таких юридичних осіб:

1) АРА;

2) залучених АРА на умовах аутсорсингу для безпосередньої участі у рейтинговій діяльності такого АРА;

3) рейтингованих суб'єктів;

4) пов'язаних третіх сторін;

5) власників істотної участі в особах, зазначених у пунктах 1–4 цієї частини.

3. Виїзні інспекції на ринку рейтингування можуть проводитися у приміщеннях осіб, зазначених у частині другій цієї статті, в яких такі особи здійснюють свою діяльність.

У разі проведення виїзної інспекції щодо особи, зазначеної у пункті 3, 4 або 5 частини другої цієї статті, яка є банком, така виїзна інспекція проводиться виключно у приміщенні (приміщеннях), в якому (в яких) наявна інформація, пов'язана з предметом такої інспекції.

4. НКЦПФР має право проводити інспекції на ринку рейтингування без попереднього повідомлення про таку інспекцію.

5. Уповноважений на проведення інспекцій у процесі проведення інспекцій на ринку рейтингування має право опечатувати приміщення, в якому особа, стосовно якої здійснюється така інспекція, здійснює свою діяльність, та/або носії інформації чи системи зберігання інформації, що належать такій особі, на підставі рішення адміністративного суду, передбаченого частиною одинадцятою статті 289¹⁰ Кодексу адміністративного судочинства України.

Стаття 31. Проведення розслідування на ринку рейтингування

1. Проведення розслідування на ринку рейтингування здійснюється як розслідування на ринках капіталу та організованих товарних ринках відповідно до статті 34 Закону України "Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків", що проводиться у частині ринку рейтингування з урахуванням особливостей, передбачених цією статтею.

2. Особами, щодо яких НКЦПФР має право проводити розслідування на ринку рейтингування, є:

1) АРА;

2) співробітники АРА, які безпосередньо беруть участь у рейтинговій діяльності такого АРА;

3) особи, залучені АРА на умовах аутсорсингу для безпосередньої участі у рейтинговій діяльності такого АРА;

4) рейтинговані суб'єкти;

5) пов'язані треті сторони;

6) особи, які здійснюють управлінські функції в юридичних особах, зазначених у пунктах 1, 3, 4 і 5 цієї частини;

7) власники істотної участі в юридичних особах, зазначених у пунктах 1, 3, 4 і 5 цієї частини.

3. У разі проведення розслідування на ринку рейтингування щодо юридичної особи, зазначеної у пункті 3, 4 або 6 частини другої цієї статті, яка є банком, таке розслідування проводиться виключно у приміщенні (приміщеннях), в якому (яких) наявна інформація, пов'язана з предметом такого розслідування.

Стаття 32. Фіксація факту вчинення порушення законодавства на ринку рейтингування

1. Фіксація факту вчинення порушення законодавства на ринку рейтингування здійснюється відповідно до статті 36 Закону України "Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків".

Стаття 33. Розгляд справи про порушення законодавства на ринку рейтингування

1. Розгляд справи про порушення законодавства на ринку рейтингування здійснюється відповідно до статті 37 Закону України "Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків" з урахуванням особливостей, передбачених цим Законом.

2. Фізичні та юридичні особи зобов'язані не перешкоджати у проведенні розгляду справи про порушення законодавства на ринку рейтингування шляхом ненадання або надання не в повному обсязі інформації, надання недостовірної інформації та/або в інший спосіб, зазначений у частині тринадцятій статті 37 Закону України "Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків".

3. При визначенні заходів впливу контрольного характеру, що підлягають застосуванню за наслідками встановлення вчинення порушення законодавства на ринку рейтингування, уповноважений (уповноважені) на розгляд справ (у розумінні Закону України "Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків") зобов'язаний (зобов'язані) враховувати характер та серйозність вчиненого порушення, беручи до уваги такі критерії:

- 1) тривалість та частота порушення;
- 2) чи виявило порушення серйозні або системні недоліки у процедурах АРА чи в його системах управління або внутрішнього контролю;
- 3) чи сприяло порушення вчиненню фінансового злочину, чи воно було причиною або наслідком, чи іншим чином пов'язане з фінансовим злочином;
- 4) чи було порушення вчинено навмисно або з необережності.

Примітка. Під фінансовим злочином у цій частині розуміються кримінальні правопорушення проти власності, кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності та/або кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

Стаття 34. Угода про врегулювання наслідків вчинення порушення законодавства на ринку рейтингування

1. Укладення угоди про врегулювання наслідків вчинення порушення законодавства на ринку рейтингування здійснюється відповідно до статті 38 Закону України "Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків".

Стаття 35. Цивільно-правова відповідальність АРА

1. У разі якщо АРА навмисно або через грубу недбалість вчинило будь-яке порушення, зазначене у статті 41 цього Закону, що вплинуло на кредитний рейтинг, таке АРА несе цивільно-правову відповідальність, зокрема перед інвесторами або емітентами, які можуть вимагати відшкодування АРА майнової шкоди, заподіяної їм внаслідок такого порушення.

Інвестор може вимагати відшкодування майнової шкоди відповідно до цієї статті у разі доведення ним факту наявності у нього обґрунтованих (з урахуванням положень цього Закону щодо уникнення механічного покладання на кредитний рейтинг або іншого ставлення до нього з належною обережністю) підстав для покладання на кредитний рейтинг, зазначений в абзаці першому цієї частини, для прийняття рішення про інвестування, збереження або відчуження фінансового інструменту, щодо якого був визначений такий кредитний рейтинг.

Емітент може вимагати відшкодування майнової шкоди відповідно до цієї статті у разі доведення ним факту охоплення кредитним рейтингом, зазначеним в абзаці першому цієї частини, такого емітента або його фінансового інструменту (фінансових інструментів), а також доведення факту того, що порушення, яке вплинуло на такий кредитний рейтинг, не було викликано неправдивою або неточною інформацією, наданою таким емітентом безпосередньо АРА або з використанням загальнодоступних джерел інформації.

2. Обов'язок щодо надання точної та детальної інформації, яка вказує на порушення вимог цього Закону, вчинене АРА, та вплив такого порушення на кредитний рейтинг, визначений таким АРА, покладається на інвестора або емітента, зазначеного у частині першій цієї статті.

Оцінку того, що має становити точну та детальну інформацію, передбачену абзацом першим цієї частини, здійснює господарський суд з урахуванням можливої відсутності доступу до інформації, якою володіє виключно АРА, у інвестора або емітента.

3. Цивільно-правова відповідальність АРА, передбачена частиною першою цієї статті, може бути обмежена виключно відповідно до договору, стороною якого є АРА, який укладено заздалегідь та який містить положення, що передбачають:

1) обґрунтованість та пропорційність застосування обмежень такої відповідальності;

2) вирішення можливих спорів у судовому порядку з урахуванням вимог частини четвертої цієї статті.

4. Під час розгляду в господарському суді справи щодо відшкодування майнової шкоди, зазначеної у цій статті, суд, зокрема, оцінює та застосовує положення цієї статті в частині термінів "навмисно", "груба недбалість", "майнова шкода", "обґрунтовані підстави для покладання", "належна обережність", "вплив", "обґрунтованість" та "пропорційність".

5. Будь-яке інше договірне обмеження цивільно-правової відповідальності АРА, яке не відповідає вимогам частини третьої цієї статті, або будь-яке договірне скасування такої відповідальності є нікчемним.

6. Питання щодо цивільно-правової відповідальності АРА в частині, що не охоплюється цим Законом, регулюються відповідно до законодавства.

7. Застосування положень цієї статті не виключає подання та/або застосування інших вимог щодо цивільно-правової відповідальності АРА відповідно до законодавства.

8. Реалізація права на відшкодування майнової шкоди відповідно до цієї статті не є перешкодою для застосування НКЦПФР фінансових санкцій (штрафів), передбачених статтею 41 цього Закону.

Розділ VII. РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ РЕЙТИНГУВАННЯ

Стаття 36. Державне регулювання та нагляд у сфері рейтингування

1. Державне регулювання та нагляд у сфері рейтингування здійснюють НКЦПФР, інші державні органи та установи у межах повноважень, визначених законом.

2. Державне регулювання та нагляд на ринку рейтингування здійснює виключно НКЦПФР відповідно до цього Закону, Закону України "Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків" та інших актів профільного законодавства.

3. НКЦПФР здійснює такі повноваження щодо державного регулювання та нагляду на ринку рейтингування:

- 1) встановлює порядок та умови провадження рейтингової діяльності;
- 2) здійснює у встановленому нею порядку авторизацію рейтингових агентств, у тому числі іноземних, які мають намір визначати публічні кредитні рейтинги, або відмовляє у такій авторизації;
- 3) встановлює вимоги до рейтингового агентства, яке має намір визначати публічні кредитні рейтинги, для включення його до Реєстру;
- 4) включає рейтингове агентство до Реєстру;
- 5) встановлює порядок ведення Реєстру та веде його;
- 6) забезпечує розкриття інформації з Реєстру шляхом її оприлюднення на своєму офіційному веб-сайті у встановленому нею порядку;
- 7) відкликає авторизацію АРА шляхом виключення його з Реєстру;
- 8) встановлює вимоги до ведення АРА записів усіх операцій, пов'язаних з рейтинговою діяльністю, та зберігання таких записів;
- 9) визначає перелік важливих операційних функцій АРА та встановлює порядок віднесення операційної функції АРА до важливої операційної функції АРА;
- 10) встановлює порядок та строки розміщення інформації на ринку рейтингування у базі даних особи, яка провадить діяльність з оприлюднення регульованої інформації від імені учасників ринків капіталу та професійних учасників організованих товарних ринків;
- 11) встановлює строки, порядок і форми розкриття регулярної інформації про АРА та додаткових відомостей, що містяться у такій інформації, зокрема технічні стандарти та вимоги до її розкриття;
- 12) встановлює додаткові вимоги до змісту повідомлення про набуття або відчуження порогового значення пакета акцій (часток) АРА;
- 13) встановлює порядок розрахунку кількості голосуючих акцій (часток) АРА, що належать фізичній або юридичній особі;
- 14) визначає розмір внесків на регулювання, що сплачуються АРА, відповідно до цього Закону;
- 15) здійснює інші повноваження відповідно до закону.

4. З метою забезпечення здійснення повноважень, передбачених цим Законом, НКЦПФР у порядку, визначеному відповідно до цього Закону, має право:

- 1) отримувати інформацію шляхом направлення письмових звернень та запитів про надання інформації;
- 2) проводити інспекції та розслідування;

3) застосовувати заходи правозастосування, у тому числі фінансові санкції (штрафи).

5. НКЦПФР щорічно публікує на своєму офіційному веб-сайті огляд застосування цього Закону, що має містити, зокрема, оцінку діяльності АРА та інформацію про застосування заходів щодо підтвердження рейтингів, визначених рейтинговими агентствами, заснованими в іноземних державах.

6. З метою забезпечення виконання цього Закону НКЦПФР та Національний банк України:

1) проводять консультації та взаємодіють, зокрема у разі необхідності прийняття чи оновлення рекомендацій або інших актів у сфері рейтингування;

2) обмінюються інформацією, у тому числі конфіденційною інформацією, відповідно до угод про обмін інформацією, укладених між НКЦПФР та Національним банком України.

Стаття 37. Запит про надання інформації

1. НКЦПФР з метою здійснення державного регулювання та нагляду у сфері рейтингування має право отримувати інформацію та документи, необхідні для здійснення НКЦПФР повноважень, передбачених законом, шляхом направлення:

1) письмових звернень про надання інформації;

2) обов'язкових до виконання запитів про надання інформації.

2. Письмове звернення про надання інформації, передбачене пунктом 1 частини першої цієї статті, має містити:

1) посилання на норми цієї статті та статті 36 цього Закону як підставу для такого звернення;

2) мету отримання інформації;

3) інформацію, яку очікується отримати у відповідь;

4) строк, протягом якого очікується відповідь на звернення;

5) інформацію, передбачену абзацом восьмим цієї частини;

6) застереження про можливість застосування фінансової санкції (штрафу), передбаченої пунктом 73 частини першої статті 41 цього Закону, у разі надання відповіді із недостовірною та/або оманливою інформацією.

Письмове звернення про надання інформації не є обов'язковим до виконання особою, до якої воно надходить, однак у разі надання відповіді на таке звернення інформація, що надається, має бути достовірною та/або не вводити в оману.

3. Запит про надання інформації, передбачений пунктом 2 частини першої цієї статті, має містити:

- 1) посилання на норми цієї статті та статті 36 цього Закону як підставу для запиту;
- 2) мету отримання інформації;
- 3) інформацію, яку вимагається надати;
- 4) строк, протягом якого вимагається надати інформацію;
- 5) застереження про можливість застосування періодичних штрафних санкцій, передбачених статтею 42 цього Закону, у разі надання інформації у неповному обсязі;
- 6) застереження про можливість застосування фінансової санкції (штрафу), передбаченої пунктом 73 частини першої статті 41 цього Закону, у разі якщо інформація, надана на запит, є недостовірною та/або оманливою;
- 7) повідомлення про можливість оскарження такого запиту в судовому порядку.

4. НКЦПФР має право надсилати письмові звернення та запити про надання інформації, передбачені цією статтею, таким особам:

- 1) АРА;
- 2) співробітникам АРА, які безпосередньо беруть участь у рейтинговій діяльності такого АРА;
- 3) особам, залученим АРА на умовах аутсорсингу для безпосередньої участі у рейтинговій діяльності такого АРА;
- 4) рейтингованим суб'єктам;
- 5) пов'язаним третім сторонам;
- 6) особам, які здійснюють управлінські функції в юридичних особах, зазначених у пунктах 1, 3, 4 і 5 цієї частини;
- 7) власникам істотної участі в юридичних особах, зазначених у пунктах 1, 3, 4 і 5 цієї частини.

5. Особи, які отримали запит про надання інформації, або їх законні представники зобов'язані надавати інформацію, надання якої вимагається, в обсязі та строк, зазначені у такому запиті.

Інформація, що надається відповідно до запиту про надання інформації, повинна бути достовірною та не вводити в оману.

Адвокати, які мають належним чином оформлені повноваження, можуть надавати інформацію від імені своїх клієнтів. У такому разі клієнти несуть відповідальність за ненадання інформації, щодо якої отримано запит, надання такої інформації у неповному обсязі та/або надання недостовірної чи оманливої інформації.

Стаття 38. Професійна таємниця на ринку рейтингування

1. Інформація про учасників ринку рейтингування, їхніх клієнтів та контрагентів, а також про інших фізичних та юридичних осіб, що стала відома працівнику НКЦПФР у зв'язку з виконанням ним службових обов'язків, у тому числі пов'язаних із проведенням інспекцій та/або розслідувань, обробкою звітних даних учасників ринку рейтингування, здійсненням міжнародного співробітництва з регуляторами ринків рейтингування іноземних держав, належить до професійної таємниці на ринках капіталу та організованих товарних ринках та регулюється у порядку, визначеному Законом України "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки".

2. Положення цієї статті не поширюються на інформацію, оприлюднену відповідно до вимог закону, з моменту оприлюднення такої інформації.

Стаття 39. Міжнародне співробітництво НКЦПФР у сфері рейтингування

1. НКЦПФР може укласти угоди про співробітництво в галузі обміну інформацією щодо сфери рейтингування з Європейським органом з цінних паперів і ринків (European Securities and Markets Authority) (далі – ESMA) та компетентним органом іноземної держави.

З компетентним органом іноземної держави НКЦПФР може укласти угоди про співробітництво в галузі обміну інформацією щодо сфери рейтингування виключно за умови існування у законодавстві такої держави вимог щодо збереження професійної таємниці та стандартів захисту персональних даних, що є еквівалентними або вищими за вимоги щодо збереження професійної таємниці та стандарти захисту персональних даних в Україні.

Обмін інформацією, передбачений цією частиною, здійснюється з метою виконання НКЦПФР своїх повноважень, встановлених цим Законом.

2. НКЦПФР може розкривати інформацію, отриману від ESMA чи компетентного органу іноземної держави, у разі якщо НКЦПФР отримала пряму згоду на таке розкриття відповідно від ESMA чи компетентного органу іноземної держави, що надав таку інформацію.

У разі розкриття інформації, зазначеної в абзаці першому цієї частини, НКЦПФР може розкривати таку інформацію виключно для цілей, визначених у прямій згоді на таке розкриття, або для цілей судового розгляду.

Розділ VIII. ЗАХОДИ ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ НА РИНКУ РЕЙТИНГУВАННЯ

Стаття 40. Заходи правозастосування на ринку рейтингування та їх класифікація

1. НКЦПФР відповідно до цього Закону з урахуванням Закону України "Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків" та інших актів профільного законодавства у встановленому нею порядку може здійснювати заходи правозастосування на ринку рейтингування з урахуванням особливостей, передбачених цією статтею.

2. Коригувальні заходи здійснюються НКЦПФР у вигляді надання рекомендацій за результатами проведення інспекції на ринку рейтингування.

3. Заходи раннього втручання здійснюються НКЦПФР у вигляді направлення запитів про вжиття заходів.

4. За вчинення порушень профільного законодавства НКЦПФР має право здійснювати такі заходи контрольного характеру:

- 1) публічне попередження учасників ринку рейтингування із зазначенням особи правопорушника та характеру правопорушення;
- 2) застосування фінансової санкції (штрафу);
- 3) виключення АРА з Реєстру;
- 4) тимчасова заборона АРА визначати кредитні рейтинги до усунення порушення;
- 5) призупинення використання публічних кредитних рейтингів, визначених АРА, до усунення порушень;
- 6) зобов'язання АРА повністю усунути порушення;
- 7) інші заходи впливу, передбачені законом.

5. Основними заходами впливу контрольного характеру є заходи, передбачені пунктами 1 і 2 частини четвертої цієї статті.

6. Захід впливу контрольного характеру, передбачений пунктом 3 частини четвертої цієї статті, може застосовуватися як основний або додатковий захід впливу контрольного характеру.

7. Додатковими заходами впливу контрольного характеру є заходи, передбачені пунктами 4–7 частини четвертої цієї статті.

8. За одне правопорушення може бути призначено лише один основний захід впливу контрольного характеру.

До основного заходу впливу контрольного характеру може бути приєднано один чи декілька додаткових заходів впливу контрольного характеру, при цьому

призначення основного та додаткових заходів впливу контрольного характеру оформлюється однією постановою про застосування заходів впливу контрольного характеру.

Стаття 41. Фінансові санкції (штрафи) за порушення вимог цього Закону

1. НКЦПФР з урахуванням принципів, на яких ґрунтується її діяльність, може застосовувати фінансові санкції (штрафи) за такі порушення вимог цього Закону:

1) порушення передбаченої частиною четвертою статті 6 цього Закону вимоги щодо використання іншого кольору для позначення категорії у разі визначення ініціативного кредитного рейтингу – у розмірі від 3,6 мільйона гривень до 8 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

2) порушення передбаченої частиною першою статті 8 цього Закону вимоги щодо необхідності проходження авторизації – у розмірі від 12 мільйонів гривень до 18 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

3) порушення передбачених абзацом другим частини третьої статті 9 цього Закону вимог щодо повідомлення НКЦПФР про істотні зміни – у розмірі від 2 мільйонів гривень до 6 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

4) порушення передбачених частиною четвертою статті 12 цього Закону вимог щодо аутсорсингу важливих операційних функцій – у розмірі від 20 мільйонів гривень до 30 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

5) порушення передбачених частинами шостою і сьомою статті 12 цього Закону вимог щодо запровадження належних і ефективних організаційних та адміністративних процедур для визначення, запобігання та врегулювання будь-якого реального чи потенційного конфлікту інтересів, що виникає або може виникнути під час здійснення рейтингової діяльності, або ведення записів суттєвих загроз та заходів, спрямованих на усунення таких загроз, – у розмірі від 20 мільйонів гривень до 30 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

6) порушення передбаченої частиною першою статті 13 цього Закону вимоги щодо забезпечення незалежності та/або точності провадження рейтингової діяльності – у розмірі від 20 мільйонів гривень до 30 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

7) порушення передбаченої частиною другою статті 13 цього Закону вимоги щодо утворення органів АРА протягом одного року з дня авторизації – у розмірі від 20 мільйонів гривень до 30 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

8) порушення передбачених частиною четвертою статті 13 цього Закону вимог щодо відповідності особи, яка здійснює управлінські функції в АРА, вимогам щодо ділової репутації, кваліфікації та досвіду та/або наявності можливостей щодо здатності виконувати свої обов'язки – у розмірі від 20 мільйонів гривень до 30 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

9) порушення передбаченої частиною п'ятою статті 13 цього Закону вимоги щодо призначення членами виконавчого органу АРА або органу АРА, відповідального за здійснення нагляду, осіб, які мають достатній досвід роботи, – у розмірі від 12 мільйонів гривень до 18 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

10) порушення передбачених відповідно частиною шостою статті 13 та частиною четвертою статті 14 цього Закону вимог щодо створення системи винагород членів органу АРА, відповідального за здійснення нагляду, та строків їх повноважень – у розмірі від 12 мільйонів гривень до 18 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

11) порушення передбаченої частиною сьомою статті 13 цього Закону вимоги щодо застосування систем, ресурсів і процедур для забезпечення безперервності та регулярності провадження рейтингової діяльності – у розмірі від 12 мільйонів гривень до 18 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

12) порушення передбаченої частиною восьмою статті 13 цього Закону вимоги щодо запровадження АРА адекватних політик та процедур – у розмірі від 20 мільйонів гривень до 30 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

13) порушення передбачених частиною дев'ятою статті 13 цього Закону вимог щодо наявності в АРА належних адміністративних та облікових процедур, механізмів внутрішнього контролю, дієвих процедур оцінки ризиків, ефективного порядку контролю, захисту інформаційно-комунікаційних систем, запровадження та підтримки організаційної структури та процедур прийняття рішень – у розмірі від 20 мільйонів гривень до 30 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

14) порушення передбачених частинами десятою – чотирнадцятою статті 13 цього Закону вимог щодо створення та забезпечення функціонування незалежного комплаєнс-підрозділу або окремої посадової особи (комплаєнс-менеджера) – у розмірі від 20 мільйонів гривень до 30 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

15) порушення передбачених частинами п'ятнадцятою і шістнадцятою статті 13 цього Закону вимог щодо функції з перегляду – у розмірі від 12 мільйонів гривень до 18 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

16) порушення передбачених частиною сімнадцятою статті 13 цього Закону вимог щодо здійснення моніторингу і оцінювання достатності та ефективності систем АРА та обов'язку вжиття заходів, необхідних для усунення недоліків у таких системах, – у розмірі від 12 мільйонів гривень до 18 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

17) порушення передбачених частиною першою статті 14 цього Закону вимог щодо призначення необхідної кількості незалежних членів органу АРА, відповідального за здійснення нагляду, – у розмірі від 12 мільйонів гривень до 18 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

18) порушення передбачених частиною п'ятою статті 14 цього Закону вимог щодо виконання незалежними членами органу АРА, відповідального за здійснення нагляду, спеціальних обов'язків та подання такими членами доповідей – у розмірі від 4 мільйонів гривень до 8 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

19) порушення передбачених частиною першою статті 15 цього Закону вимог щодо вжиття заходів щодо визначення, запобігання, врегулювання та розкриття реальних чи потенційних конфліктів інтересів – у розмірі від 20 мільйонів гривень до 30 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

20) порушення передбаченої пунктом 1 частини другої статті 15 цього Закону вимоги щодо заборони визначення кредитного рейтингу або прогнозу рейтингу – у розмірі від 12 мільйонів гривень до 18 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

21) порушення передбачених частиною четвертою статті 15 цього Закону вимог щодо розкриття інформації – у розмірі від 3,6 мільйона гривень до 8 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

22) порушення передбаченої частиною восьмою статті 15 цього Закону вимоги щодо заборони надання рейтингованому суб'єкту та/або його пов'язаній третій стороні консультаційних чи дорадчих послуг – у розмірі від 12 мільйонів гривень до 18 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

23) порушення передбаченої абзацом сьомим частини дев'ятої статті 15 цього Закону вимоги щодо відсутності конфлікту інтересів під час надання додаткових послуг – у розмірі від 20 мільйонів гривень до 30 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

24) порушення передбаченої абзацом сьомим частини дев'ятої статті 15 цього Закону вимоги щодо розкриття інформації про додаткові послуги в остаточних рейтингових звітах – у розмірі від 6 мільйонів гривень до 12 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

25) порушення передбаченої частиною десятою статті 15 цього Закону вимоги щодо розробки та впровадження засобів внутрішнього звітування та комунікацій – у розмірі від 12 мільйонів гривень до 18 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

26) порушення передбачених абзацом першим частини одинадцятої статті 15 цього Закону вимог щодо ведення записів операцій, пов'язаних з рейтинговою діяльністю, та проведення перевірок повноти і правильності таких записів – у розмірі від 2 мільйонів гривень до 6 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

27) порушення передбачених абзацом другим частини одинадцятої статті 15 цього Закону вимог щодо зберігання записів операцій, пов'язаних з рейтинговою діяльністю, та результатів перевірок таких записів – у розмірі від 1 мільйона гривень до 3 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

28) порушення передбаченої абзацом третім частини одинадцятої статті 15 цього Закону вимоги щодо зберігання записів, що фіксують відповідні права та зобов'язання, – у розмірі від 400 тисяч гривень до 2 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

29) порушення передбаченої частиною першою статті 16 цього Закону вимоги щодо наявності в осіб, які безпосередньо беруть участь у рейтинговій діяльності АРА, професійних знань та досвіду для належного виконання своїх обов'язків – у розмірі від 12 мільйонів гривень до 18 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

30) порушення передбаченої частиною четвертою статті 16 цього Закону вимоги щодо оцінки ефективності та винагороди співробітників, які беруть участь у визначенні кредитного рейтингу (прогнозу рейтингу), – у розмірі від 20 мільйонів гривень до 30 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

31) порушення передбачених частиною п'ятою статті 16 цього Закону вимог щодо здійснення ротації – у розмірі від 12 мільйонів гривень до 18 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

32) невиконання передбачених частиною першою статті 17 цього Закону вимог щодо заборони набуття, відчуження або вчинення будь-якого іншого правочину щодо фінансового інструменту – у розмірі від 20 мільйонів гривень до 30 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

33) порушення передбачених частиною другою статті 17 цього Закону вимог щодо обмеження участі або впливу на визначення кредитного рейтингу чи прогнозу рейтингу – у розмірі від 20 мільйонів гривень до 30 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

34) порушення передбаченої пунктом 1 частини третьої статті 17 цього Закону вимоги щодо вжиття заходів щодо захисту майна та записів – у розмірі від 12 мільйонів гривень до 18 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

35) порушення передбачених пунктами 2–4 частини третьої статті 17 цього Закону вимог щодо нерозголошення інформації про кредитні рейтинги, можливі майбутні кредитні рейтинги, прогнози рейтингів чи конфіденційної інформації або невикористання конфіденційної інформації – у розмірі від 20 мільйонів гривень до 30 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

36) порушення передбачених частиною четвертою статті 17 цього Закону вимог щодо заборони вимагання або приймання грошей, подарунків чи отримання послуг – у розмірі від 20 мільйонів гривень до 30 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

37) порушення передбаченої частиною п'ятою статті 17 цього Закону вимоги щодо обов'язку здійснення повідомлення – у розмірі від 20 мільйонів гривень до 30 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

38) порушення передбаченої частиною шостою статті 17 цього Закону вимоги щодо перегляду результатів роботи рейтингового аналітика – у розмірі від 12 мільйонів гривень до 18 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

39) порушення передбачених частиною сьомою статті 17 цього Закону вимог щодо обмежень на обіймання посад – у розмірі від 4 мільйонів гривень до 8 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

40) порушення передбачених статтею 18 цього Закону вимог щодо обмеження прав акціонерів (учасників) – у розмірі від 12 мільйонів гривень до 18 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

41) порушення передбачених частиною першою статті 20 цього Закону вимог щодо розкриття рейтингових методологій, моделей та ключових рейтингових припущень (крім порушень, передбачених пунктом 42 цієї частини) – у розмірі від 6 мільйонів гривень до 12 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

42) порушення передбачених абзацом другим частини першої статті 20, абзацом третім частини першої статті 25 або абзацом четвертим частини другої статті 27 цього Закону вимог щодо безоплатності оприлюднення інформації – у розмірі від 12 мільйонів гривень до 18 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

43) порушення передбачених абзацом першим частини третьої статті 20 цього Закону вимог щодо ухвалення, запровадження та вжиття заходів – у розмірі від 12 мільйонів гривень до 18 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

44) порушення передбачених абзацом другим частини третьої статті 20 цього Закону вимог щодо використання інформації – у розмірі від 12 мільйонів гривень до 18 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

45) порушення передбаченої частиною четвертою статті 20 цього Закону вимоги щодо оновлення кредитних рейтингів та оприлюднення оновлених кредитних рейтингів – у розмірі від 12 мільйонів гривень до 18 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

46) порушення передбачених частиною п'ятою статті 20 цього Закону вимог щодо моніторингу, оновлення рейтингових методологій, кредитних рейтингів та суверенних рейтингів – у розмірі від 12 мільйонів гривень до 18 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

47) порушення передбачених частиною шостою статті 20 цього Закону вимог щодо рейтингових методологій – у розмірі від 20 мільйонів гривень до 30 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

48) порушення передбаченої абзацом першим частини сьомої статті 20 цього Закону вимоги щодо неможливості відмови у визначенні кредитного рейтингу – у розмірі від 4 мільйонів гривень до 8 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

49) порушення передбаченої абзацом другим частини сьомої статті 20 цього Закону вимоги щодо документування випадків відхилення кредитних рейтингів – у розмірі від 12 мільйонів гривень до 18 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

50) порушення передбачених частиною восьмою статті 20 цього Закону вимог щодо оприлюднення суттєвих змін або нових рейтингових методологій – у розмірі від 1 мільйона гривень до 3 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

51) порушення передбачених пунктами 1, 2 частини дев'ятої статті 20 цього Закону вимог щодо розкриття інформації, повідомлення НКЦПФР та розміщення інформації – у розмірі від 1 мільйона гривень до 3 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

52) порушення передбачених пунктами 3, 4, 5 частини дев'ятої та частиною десятою статті 20 цього Закону вимог щодо здійснення заходів (крім порушення, передбаченого пунктом 53 цієї частини) – у розмірі від 3,6 мільйона гривень до 8 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

53) порушення передбаченої пунктом 1 частини десятої статті 20 цього Закону вимоги щодо повідомлення НКЦПФР – у розмірі від 1 мільйона гривень до 3 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

54) порушення передбачених частиною першою статті 21 цього Закону вимог щодо визначення суверенних рейтингів та оприлюднення інформації – у розмірі від 20 мільйонів гривень до 30 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

55) порушення передбачених частиною другою статті 21 цього Закону вимог щодо комунікацій, публічних повідомлень та/або прес-релізів чи звітів – у розмірі від 20 мільйонів гривень до 30 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

56) порушення передбачених частиною третьою статті 21 цього Закону вимог щодо графіка дат оприлюднення суверенних рейтингів і пов'язаних з ними прогнозів рейтингів – у розмірі від 20 мільйонів гривень до 30 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

57) порушення передбачених частинами першою і другою статті 22 цього Закону вимог щодо оприлюднення детального дослідницького звіту – у розмірі від 20 мільйонів гривень до 30 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

58) порушення передбачених частиною четвертою статті 22 цього Закону вимог щодо інформації, що оприлюднюється під час оприлюднення суверенних рейтингів, – у розмірі від 20 мільйонів гривень до 30 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

59) порушення передбачених частиною другою статті 24 цього Закону вимог щодо підтвердження кредитних рейтингів – у розмірі від 20 мільйонів гривень до 30 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

60) порушення передбаченої частиною четвертою статті 24 цього Закону вимоги щодо невикористання підтвердження кредитного рейтингу з метою ухилення від виконання вимог цього Закону – у розмірі від 20 мільйонів гривень

до 30 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

61) порушення передбачених частиною першою статті 25 цього Закону вимог щодо оприлюднення рішення щодо відкликання кредитного рейтингу (крім порушень, передбачених пунктом 42 цієї частини) – у розмірі від 1,6 мільйона гривень до 4 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

62) порушення передбачених частиною четвертою статті 25 цього Закону вимог щодо розкриття правил та процедур щодо визначення ініціативних рейтингів – у розмірі від 1,6 мільйона гривень до 4 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

63) порушення передбаченої частиною п'ятою статті 25 цього Закону вимоги щодо способу використання назви НКЦПФР – у розмірі від 12 мільйонів гривень до 18 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

64) порушення передбаченої частиною четвертою статті 26 цього Закону вимоги щодо надання інформації рейтингованому суб'єкту – у розмірі від 3,6 мільйона гривень до 8 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

65) порушення передбачених частиною восьмою статті 26 цього Закону вимог щодо розкриття інформації у разі визначення кредитного рейтингу або прогнозу рейтингу – у розмірі від 1 мільйона гривень до 3 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

66) порушення передбачених статтею 27 цього Закону вимог щодо розкриття регулярної інформації (крім порушень, передбачених пунктами 67, 68 і 69 цієї частини) – у розмірі від 6 мільйонів гривень до 12 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

67) порушення передбачених частиною третьою статті 27 цього Закону вимог щодо розміщення інформації – у розмірі від 1 мільйона гривень до 3 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

68) порушення передбаченої абзацом десятим частини четвертої статті 27 цього Закону вимоги щодо розкриття інформації – у розмірі від 6 мільйонів гривень до 12 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

69) порушення передбаченої пунктом 22 частини п'ятої статті 27 цього Закону вимоги щодо зазначення переліку винагород за надання додаткових послуг – у розмірі від 1 мільйона гривень до 3 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

70) перешкоджання у проведенні уповноваженою особою НКЦПФР інспекції на ринку рейтингування, передбаченої статтею 30 цього Закону, – у розмірі від 20 мільйонів гривень до 30 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

71) перешкоджання у проведенні уповноваженою особою НКЦПФР розслідування на ринку рейтингування, передбаченого статтею 31 цього Закону, – у розмірі від 20 мільйонів гривень до 30 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи;

72) порушення вимог щодо неперешкоджання у проведенні розгляду справи про порушення законодавства на ринку рейтингування, передбачених частиною другою статті 33 цього Закону;

73) порушення передбачених абзацом восьмим частини другої та частиною п'ятою статті 37 цього Закону вимог щодо надання інформації – у розмірі від 2 мільйонів гривень до 6 мільйонів гривень, але не більше 20 відсотків загального річного обороту такої юридичної особи.

2. У разі якщо АРА прямо або опосередковано отримало дохід (уникнуло збитків) від вчинення порушення, передбаченого частиною першою цієї статті, розмір фінансової санкції (штрафу) в такому разі має бути не меншим за розмір такого доходу (уникнення збитків).

3. У разі якщо дія або бездіяльність АРА спричинила більше ніж одне порушення, передбачене частиною першою цієї статті, до такого АРА застосовується одна фінансова санкція (штраф), яка є найбільшою серед фінансових санкцій (штрафів), передбачених частиною першою цієї статті за відповідні порушення.

Стаття 42. Періодичні штрафні санкції

1. НКЦПФР виносить постанову про призначення періодичних штрафних санкцій з метою зобов'язання:

1) АРА усунути порушення відповідно до пункту 6 частини четвертої статті 40 цього Закону;

2) осіб, зазначених у частині четвертій статті 37 цього Закону, надати інформацію у повному обсязі на запит НКЦПФР про надання інформації;

3) осіб, зазначених у частині другій статті 30 або у частині другій статті 31 цього Закону, сприяти проведенню інспекції на ринку рейтингування або розслідування на ринку рейтингування, зокрема, шляхом надання у повному обсязі коректних записів, даних, правил, відомостей або будь-якої іншої достовірної інформації, необхідних для проведення інспекції або розслідування на ринку рейтингування, а також шляхом надання доступу до приміщення, в якому проводиться інспекція або розслідування на ринку рейтингування.

2. Періодичні штрафні санкції, передбачені постановою про призначення періодичних штрафних санкцій, повинні бути ефективними та пропорційними.

3. Періодичні штрафні санкції визначаються на щоденній основі до дня, в який АРА або інша особа, передбачена пунктами 1–3 частини першої цієї статті, виконає постанову про призначення періодичних штрафних санкцій.

4. Сума періодичних штрафних санкцій становить:

1) 3 відсотки від $1/365$ річного обороту юридичної особи за попередній календарний рік; або

2) 2 відсотки від $1/365$ річного доходу фізичної особи за попередній календарний рік.

Періодична штрафна санкція розраховується, починаючи з дати, зазначеної у постанові про призначення такої санкції.

5. Періодичні штрафні санкції можуть бути накладені на строк, що не перевищує шести місяців з дня оприлюднення НКЦПФР інформації про порушення законодавства на ринку рейтингування.

Стаття 43. Коефіцієнти, пов'язані з обставинами, що обтяжують та пом'якшують застосування фінансових санкцій (штрафів)

1. Основна сума фінансової санкції (штрафу), визначена в межах, передбачених частиною першою статті 41 цього Закону (далі в цій статті – основна сума), за необхідності може бути скоригована шляхом застосування обтяжуючих або пом'якшувальних коефіцієнтів відповідно до обтяжуючих або пом'якшувальних обставин.

Обтяжуючий коефіцієнт застосовується один до однієї основної суми. У разі застосування більше одного обтяжуючого коефіцієнта різниця між основною сумою та сумою, отриманою в результаті застосування кожного окремого обтяжуючого коефіцієнта, повинна бути додана до основної суми.

Пом'якшувальний коефіцієнт застосовується один до однієї основної суми. У разі застосування більше одного пом'якшувального коефіцієнта різниця між основною сумою і сумою, отриманою в результаті застосування кожного окремого пом'якшувального коефіцієнта, повинна бути вирахована із основної суми.

2. Обтяжуючий коефіцієнт застосовується у разі якщо:

1) порушення вчинено неодноразово, – коефіцієнт 1,1 у кожному випадку повторення порушення;

2) порушення триває більше шести місяців, – коефіцієнт 1,5;

3) порушення виявило системні недоліки в організації АРА, зокрема у його процедурах, системах управління або внутрішнього контролю, – коефіцієнт 2,2;

4) порушення справило негативний вплив на якість кредитного рейтингу, визначеного АРА, яке вчинило порушення, – коефіцієнт 1,5;

5) порушення вчинено навмисно – коефіцієнт 2;

6) не були вжиті заходи щодо усунення порушення протягом строку, що минув з часу його виявлення, – коефіцієнт 1,7;

7) керівники АРА не співпрацюють з НКЦПФР щодо проведення розслідування на ринку рейтингування, – коефіцієнт 1,5.

3. Пом'якшувальний коефіцієнт застосовується у разі якщо:

1) порушення тривало менше ніж 10 робочих днів, – коефіцієнт 0,9;

2) керівники АРА можуть продемонструвати, що вони вжили всіх необхідних заходів щодо запобігання порушення, – коефіцієнт 0,7;

3) АРА швидко, ефективно та у повному обсязі повідомило НКЦПФР про порушення, – коефіцієнт 0,4;

4) АРА добровільно вжило заходів з метою унеможливлення вчинення такого самого порушення в майбутньому, – коефіцієнт 0,6.

Стаття 44. Оприлюднення НКЦПФР інформації про порушення законодавства на ринку рейтингування

1. НКЦПФР у встановленому нею порядку оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті інформацію про застосування заходів впливу контрольного характеру за результатами проведення розгляду справи про порушення на ринку рейтингування.

2. Інформація про застосування заходів впливу контрольного характеру оприлюднюється невідкладно після направлення:

1) постанови про застосування заходів впливу контрольного характеру та розпорядження про усунення порушення профільного законодавства (у разі його видання); або

2) постанови про затвердження угоди про врегулювання.

Акт НКЦПФР, зазначений у пункті 1 або 2 цієї частини, направляється особі, щодо якої він винесений (виданий).

Інформація про застосування заходів впливу контрольного характеру, що оприлюднюється, повинна містити, зокрема інформацію про вид та ступінь тяжкості вчиненого порушення профільного законодавства, а також ідентифікувати особу (осіб), щодо якої (яких) застосовано відповідні заходи впливу контрольного характеру.

3. НКЦПФР у встановленому нею порядку має право оприлюднювати на своєму офіційному веб-сайті офіційні повідомлення, пов'язані із здійсненням

нею правозастосування, за умови що такі повідомлення не призводять до оприлюднення інформації з обмеженим доступом.

4. У разі якщо НКЦПФР вважає, що оприлюднення інформації про юридичну або фізичну особу, щодо якої винесено постанову, може спричинити виникнення перешкоди для здійснення розслідування на ринку рейтингування або загрози для стабільності фінансових ринків, або ризику завдання непропорційної шкоди такій особі, НКЦПФР вчиняє одну з таких дій:

1) відтермінує оприлюднення інформації на період до припинення підстав для такого відтермінування;

2) оприлюднює інформацію на анонімній основі, за умови що таке оприлюднення забезпечує ефективний захист відповідних персональних даних;

3) не оприлюднює інформацію, якщо застосування пункту 1 або 2 цієї частини не забезпечує відсутність перешкоди, загрози або ризику, зазначених в абзаці першому цієї частини.

5. У разі якщо НКЦПФР оприлюднює інформацію про застосування заходів впливу контрольного характеру на анонімній основі, НКЦПФР може відтермінувати оприлюднення відповідних даних на обґрунтований строк, у разі якщо НКЦПФР прогнозує, що підстави для анонімного оприлюднення припинять своє існування протягом такого строку.

6. У разі якщо постанова про застосування заходів впливу контрольного характеру оскаржена до суду, НКЦПФР невідкладно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті інформацію щодо такого оскарження, а також подальшу інформацію щодо результатів оскарження. У разі винесення постанови, яка скасовує постанову, що оскаржується, НКЦПФР невідкладно оприлюднює її на своєму офіційному веб-сайті.

7. Інформація про застосування заходів впливу контрольного характеру, оприлюднена відповідно до цієї статті, повинна бути доступною на офіційному веб-сайті НКЦПФР протягом щонайменше п'яти років з дня її оприлюднення.

Розділ ІХ. ОBOB'ЯЗKOBІ ПЛАТЕЖІ НА РИНКУ РЕЙТИНГУВАННЯ

Стаття 45. Обов'язкові платежі на ринку рейтингування

1. АРА сплачують у порядку, встановленому Законом України "Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків", до спеціального фонду Державного бюджету України такі платежі:

1) плата за надання адміністративних послуг рейтинговим агентствам (далі – адміністративні платежі);

2) внески на регулювання.

Стаття 46. Адміністративні платежі

1. Порядок сплати адміністративних платежів та їх розмір встановлюються НКЦПФР.

Стаття 47. Внески на регулювання

1. Базою розрахунків внесків на регулювання є сума видатків НКЦПФР на здійснення регулювання та нагляду за діяльністю АРА, визначена у кошторисі НКЦПФР, розробленому та складеному відповідно до вимог, встановлених Законом України "Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків" (далі – база розрахунку).

База розрахунку збільшується на суму дефіциту кошторису НКЦПФР у частині регулювання та нагляду за АРА.

База розрахунку зменшується на суму платежів нагляду, сплачених іноземними рейтинговими агентствами, авторизованими НКЦПФР.

2. Розмір внеску на регулювання визначається НКЦПФР для кожного АРА на основі розподілу бази розрахунку пропорційно до розміру доходу, отриманого таким АРА за попередній календарний рік. При цьому доходом АРА вважається прибуток, отриманий АРА від рейтингової діяльності та додаткових послуг, відповідно до останньої оприлюдненої фінансової звітності, перевіреної суб'єктом аудиторської діяльності.

У разі якщо фінансова звітність АРА складена за неповний календарний рік, розмір прибутку за рік розраховується методом екстраполяції.

Випадки звільнення від сплати внесків на регулювання встановлюються НКЦПФР.

3. Внески на регулювання сплачуються двома частинами:

1) до кінця лютого – у розмірі двох третин запланованого річного платежу нагляду;

2) до кінця серпня – у розмірі щорічного розміру платежу нагляду, зменшеного на розмір першого платежу.

НКЦПФР повинна направляти АРА рахунок-фактуру не пізніше ніж за 30 днів до кінцевої дати платежу.

4. Внески на регулювання сплачуються іноземними АРА до кінця лютого поточного року у розмірі 82 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, що встановлений станом на 1 січня року, в якому здійснюється платіж.

5. У разі якщо АРА (в тому числі іноземне) авторизовано протягом попереднього року, внески на регулювання сплачуються за кожний повний місяць з дати авторизації до кінця року у розмірі з розрахунку 7 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, що встановлений станом на 1 січня року, в якому здійснюється платіж.

6. За несплату внеску на регулювання у строк, визначений цією статтею, сплачується пеня в розмірі 0,1 відсотка суми платежу за кожний день прострочення.

Розділ X. ВЗАЄМОДІЯ ЩОДО РЕГУЛЮВАННЯ ТА НАГЛЯДУ НА РИНКУ РЕЙТИНГУВАННЯ В РАМКАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Стаття 48. Взаємодія НКЦПФР та Європейського органу з цінних паперів і ринків

1. НКЦПФР на запит Європейського органу з цінних паперів і ринків (European Securities and Markets Authority – ESMA) повинна проводити інспекції та розслідування на ринку рейтингування відповідно до Регламенту Європейського Парламенту та Ради (ЄС) № 1060/2009 від 16 вересня 2009 року щодо кредитних рейтингових агентств.

Стаття 49. Регулювання та нагляд на ринку рейтингування в рамках Європейського Союзу

1. НКЦПФР здійснює державне регулювання та нагляд на ринку рейтингування в межах та спосіб, передбачені Регламентом Європейського Парламенту та Ради (ЄС) № 1060/2009 від 16 вересня 2009 року щодо кредитних рейтингових агентств.

Розділ XI. ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2026 року, крім:

1) частини восьмої статті 8 та абзацу другого частини другої статті 9 цього Закону, які набирають чинності з дня набрання чинності імплементаційного рішення Європейської Комісії про визнання системи державного регулювання та нагляду у сфері рейтингування України еквівалентною нормам Регламенту Європейського Парламенту та Ради (ЄС) № 1060/2009 від 16 вересня 2009 року щодо кредитних рейтингових агентств;

2) розділу IX цього Закону, який набирає чинності з дня набрання чинності законом України про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо діяльності Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку;

3) розділу X цього Закону, підпункту "а" підпункту 1, абзацу четвертого підпункту "в", підпункту "г", абзаців п'ятого і шостого підпункту "г", абзаців другого, третього, сьомого – десятого підпункту "д" підпункту 2 пункту 3 цього розділу, які набирають чинності з дня набуття Україною статусу держави – члена Європейського Союзу.

2. Розділи II–IX цього Закону втрачають чинність з дня набуття Україною статусу держави – члена Європейського Союзу.

3. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) у параграфі 2 глави 11 розділу II Кодексу адміністративного судочинства України (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 48, ст. 436):

а) у пункті 5 частини четвертої статті 289⁶, пункті 6 частини другої статті 289⁷, пункті 6 частини другої статті 289⁸ слова "абзацом другим" замінити словами "абзацом другим або четвертим";

б) доповнити статтю 289¹⁰ такого змісту:

"Стаття 289¹⁰. Особливості провадження у справах за заявою Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку про опечатування приміщення та/або носіїв чи систем зберігання інформації

1. Провадження у справах за заявою Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку про опечатування приміщення, в якому особа, стосовно якої проводиться інспекція на ринку рейтингування, здійснює свою діяльність, та/або носія (носіїв) інформації чи системи (систем) зберігання інформації, що належать особі, стосовно якої проводиться інспекція на ринку рейтингування, здійснюється на підставі відповідної заяви про опечатування приміщення та/або носія (носіїв) інформації чи системи (систем) зберігання інформації (крім приміщення та/або носія інформації чи системи зберігання інформації, що належать на праві власності або праві користування адвокатам, адвокатським бюро чи адвокатським об'єднанням).

2. Із заявою, передбаченою частиною першою цієї статті, мають право звертатися уповноважені особи Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. У разі якщо уповноважені особи Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку є службовцями її центрального офісу, заява, передбачена частиною першою цієї статті, подається до окружного адміністративного суду за місцезнаходженням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. У разі якщо уповноважені особи Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку є службовцями територіального

органу її офісу, заява, передбачена частиною першою цієї статті, подається до окружного адміністративного суду за місцезнаходженням такого територіального органу.

Така заява подається у письмовій формі та повинна містити:

- 1) найменування адміністративного суду;
- 2) найменування, поштову адресу Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (територіального органу її офісу), а також номери засобів зв'язку уповноважених осіб Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку;
- 3) найменування або ім'я (в розумінні Цивільного кодексу України), поштову адресу, а також номер засобу зв'язку (якщо такий відомий) особи, опечатування приміщення та/або носія (носіїв) інформації чи системи (систем) зберігання інформації якої є необхідним;
- 4) інформацію про приміщення та/або носія (носіїв) інформації чи системи (систем) зберігання інформації, опечатування яких є необхідним;
- 5) підстави звернення із заявою, обставини, що підтверджуються доказами, та вимоги Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, у тому числі строк, на який необхідно здійснити опечатування;
- 6) перелік документів та інших матеріалів, що додаються, у тому числі копію постанови Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку про проведення відповідної інспекції на ринку рейтингування;
- 7) обґрунтування необхідності здійснення опечатування приміщення та/або носія інформації чи системи зберігання інформації;
- 8) імена (в розумінні Цивільного кодексу України) осіб, які здійснюватимуть опечатування приміщення та/або носія інформації чи системи зберігання інформації;
- 9) підпис уповноваженої особи Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

3. У разі недотримання вимог частини другої цієї статті суд повідомляє про це Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку та надає їй строк для усунення недоліків.

Невиконання вимог суду в установлений строк тягне за собою повернення Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку заяви та доданих до неї документів.

Повернення заяви не є перешкодою для повторного звернення з нею до суду після усунення недоліків.

4. Суд ухвалою відмовляє у відкритті провадження щодо опечатування приміщення, в якому особа, стосовно якої проводиться інспекція на ринку рейтингування, здійснює свою діяльність, та/або носія (носіїв) інформації чи системи (систем) зберігання інформації, що належать особі, стосовно якої

проводиться інспекція на ринку рейтингування, за заявою Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку у разі, якщо приміщення та/або носій (носії) інформації чи система (системи) зберігання інформації, щодо опечатування яких подано заяву, не пов'язані з проведенням інспекції на ринку рейтингування, або таке опечатування не відповідає вимогам закону щодо проведення розслідування на ринку рейтингування.

Відмова у відкритті провадження за заявою унеможливорює повторне звернення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку з такою самою заявою.

5. Після отримання заяви, передбаченої частиною першою цієї статті, суд здійснює судовий виклик особи, яка здійснює діяльність у приміщенні або якій належить носій інформації чи система зберігання інформації, щодо опечатування яких подано заяву, крім випадку, визначеного частиною шостою цієї статті.

6. Якщо уповноважені особи Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку доведуть суду наявність обставин, що дають підстави вважати, що існує реальна загроза приховування, пошкодження, псування, знищення, перетворення, відчуження, зміни речей або документів, щодо яких існує сукупність підстав чи розумних підозр вважати, що вони є доказом вчинення правопорушення, виявленого в процесі проведення інспекції на ринку рейтингування, заява, передбачена частиною першою цієї статті, може бути розглянута судом без виклику особи, зазначеної у частині п'ятій цієї статті.

7. У повістці про судовий виклик, яку суд надсилає особі, зазначеній у частині п'ятій цієї статті, зазначається про обов'язок збереження приміщення та/або носія (носіїв) інформації чи системи (систем) зберігання інформації, передбачених пунктом 4 частини другої цієї статті.

8. У разі постановлення судом ухвали про відкриття провадження у справі суд приймає рішення по суті заявлених вимог не пізніше 96 годин з моменту відкриття провадження.

Розгляд заяви, передбаченої частиною першою цієї статті, здійснюється за участю Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку та особи, зазначеної у частині п'ятій цієї статті (або її представника), крім випадку, визначеного частиною шостою цієї статті.

Неприбуття за судовим викликом особи, зазначеної у частині п'ятій цієї статті (або її представника), без поважних причин або неповідомлення нею (ним) про причини неприбуття не є перешкодою для розгляду заяви.

9. Під час розгляду заяви, передбаченої частиною першою цієї статті, суд має право за власною ініціативою заслухати будь-якого свідка або дослідити будь-які матеріали, що мають значення для вирішення питання про опечатування приміщення та/або носія інформації чи системи зберігання інформації.

10. Суд задовольняє заяву про опечатування приміщення та/або носія інформації чи системи зберігання інформації, якщо Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку доведе наявність достатніх підстав вважати, що:

1) особа, стосовно якої проводиться інспекція на ринку рейтингування, здійснює свою діяльність у приміщенні;

2) носій інформації чи система зберігання інформації перебуває або може перебувати у володінні особи, стосовно якої проводиться інспекція на ринку рейтингування;

3) у приміщенні та/або на носіїв інформації чи у системі зберігання інформації зберігається або може зберігатися інформація, яка сама по собі або в сукупності з іншою інформацією, що знаходиться у володінні Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, має суттєве значення для встановлення важливих обставин під час проведення інспекції на ринку рейтингування;

4) приміщення не належить на праві власності чи праві користування адвокату, адвокатському бюро та/або адвокатському об'єднанню;

5) носій інформації чи система зберігання інформації не перебуває у приміщенні, що належить на праві власності чи праві користування адвокату, адвокатському бюро та/або адвокатському об'єднанню.

У разі якщо у приміщенні та/або на носіїв інформації чи у системі зберігання інформації зберігається інформація, що містить охоронювану законом таємницю, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку також має довести можливість використання такої інформації для встановлення важливих обставин під час проведення інспекції на ринку рейтингування та неможливість в інший спосіб встановити обставини, крім як шляхом опечатування приміщення та/або носія інформації чи системи зберігання інформації.

У разі якщо Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку не доведе наявність достатніх підстав, передбачених цією частиною, суд постановляє ухвалу про відхилення заяви про опечатування приміщення та/або носія інформації чи системи зберігання інформації.

Доступ до приміщення, носія інформації та/або системи зберігання інформації, в (на) яких зберігається інформація, яка містить охоронювану законом таємницю, не може надаватися особі, яка не має допуску до такої таємниці відповідно до вимог закону, та здійснюється в порядку, визначеному законом.

11. У разі задоволення заяви про опечатування приміщення та/або носія інформації чи системи зберігання інформації суд постановляє відповідну ухвалу, в якій зазначаються:

1) імена (в розумінні Цивільного кодексу України) осіб, які здійснюватимуть опечатування приміщення та/або носія інформації чи системи зберігання інформації;

2) дата постановлення ухвали;

3) положення закону, на підставі якого постановлено ухвалу;

4) найменування або ім'я (в розумінні Цивільного кодексу України), поштова адреса, а також номер засобу зв'язку (якщо такий відомий) особи, яка здійснює свою діяльність у приміщенні, що підлягає опечатуванню, та/або яка володіє носієм інформації чи системою зберігання інформації, що підлягає опечатуванню;

5) порядок виконання ухвали із зазначенням строку її дії, який не може перевищувати один місяць.

12. Копія ухвали, передбаченої частиною одинадцятою цієї статті, негайно після її постановлення вручається представнику Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку та особі, стосовно якої подано заяву (або її представнику), передбачену частиною першою цієї статті, крім випадку, визначеного частиною шостою цієї статті, у день її постановлення, а в разі відсутності такої особи (її представника) під час оголошення ухвали – надсилається їй (їм) не пізніше наступного робочого дня після постановлення ухвали.

У випадку, визначеному частиною шостою цієї статті, копія ухвали, передбаченої частиною одинадцятою цієї статті, вручається особі, стосовно якої подано заяву, передбачену частиною першою цієї статті, уповноваженою особою Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку при здійсненні опечатування приміщення та/або носія інформації чи системи зберігання інформації.

13. Ухвала, передбачена частиною одинадцятою цієї статті, підлягає негайному виконанню.

14. Апеляційні скарги на ухвали у справах, визначених цією статтею, можуть бути подані сторонами протягом десяти днів з дня їх проголошення, а в разі постановлення ухвали без виклику особи у випадку, визначеному частиною шостою цієї статті, апеляційна скарга може бути подана такою особою протягом десяти днів з дня вручення їй копії ухвали відповідно до абзацу другого частини дванадцятої цієї статті.

Подання апеляційної скарги на ухвалу, передбачену частиною одинадцятою цієї статті, не зупиняє її виконання.

15. У разі якщо за 96 годин до завершення дії ухвали, передбаченої частиною одинадцятою цієї статті, обставини, що були підставою для її постановлення, продовжують існувати, уповноважені особи Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку можуть звернутися до суду із заявою

про продовження строку опечатування приміщення та/або носія інформації чи системи зберігання інформації. Розгляд такої заяви здійснюється за правилами, встановленими цією статтею";

2) у Законі України "Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків" (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 51, ст. 292 із наступними змінами):

а) у частині першій статті 1:

пункти 2, 8, 10, 12, 13 виключити;

пункт 11 після слова "забезпечення" доповнити словами "та рейтингову діяльність";

б) статтю 4¹ виключити;

в) у частині першій статті 7:

підпункт "и" пункту 20 викласти в такій редакції:

"и) Реєстр авторизованих рейтингових агентств";

пункт 60 після слова "розслідувань" доповнити словами "на запит Європейського органу з цінних паперів і ринків (European Securities and Markets Authority) (далі – ESMA) або", а після слів "Комісією від" – словами "ESMA або";

пункти 84–90 виключити;

г) статтю 8 доповнити частиною восьмою такого змісту:

"8. У межах та спосіб, передбачені Регламентом Європейського Парламенту та Ради (ЄС) № 1060/2009 від 16 вересня 2009 року щодо кредитних рейтингових агентств, Комісія здійснює:

1) обмін у встановленому порядку інформацією про учасників ринку рейтингування, зазначених у запитах ESMA, у тому числі інформацією з обмеженим доступом, інформацією, що становить професійну таємницю на ринках капіталу та організованих товарних ринках, інформацією, що містить банківську таємницю, інформацією, що містить персональні дані, а також іншою інформацією, розпорядником якої є Комісія;

2) інспекції та розслідування на ринку рейтингування на запит ESMA;

3) інші заходи, передбачені таким Регламентом";

г) у статті 33:

у частині першій:

доповнити абзацом третім такого змісту:

"Предметом інспекції може бути дотримання вимог профільного законодавства у частині законодавства про рейтингову діяльність. У такому разі проведення інспекції на ринку рейтингування здійснюється як інспекція на ринках капіталу та організованих товарних ринках відповідно до цієї статті, що

проводиться у частині ринку рейтингування з урахуванням особливостей, передбачених Законом України "Про рейтингування";

доповнити абзацом четвертим такого змісту:

"У разі отримання запиту ESMA Комісія проводить інспекцію на ринку рейтингування відповідно до Регламенту Європейського Парламенту та Ради (ЄС) № 1060/2009 від 16 вересня 2009 року щодо кредитних рейтингових агентств";

абзац третій частини п'ятої виключити;

пункт 5 частини чотирнадцятої доповнити словами "а також отримувати та/або самостійно копіювати таку інформацію та/або документи";

д) у статті 34:

частину першу доповнити абзацом третім такого змісту:

"У разі отримання запиту ESMA Комісія проводить розслідування на ринку рейтингування відповідно до Регламенту Європейського Парламенту та Ради (ЄС) № 1060/2009 від 16 вересня 2009 року щодо кредитних рейтингових агентств";

у частині другій:

доповнити абзацом третім такого змісту:

"Предметом розслідування може бути підтвердження або спростування наявної інформації щодо вчинення порушення вимог профільного законодавства у частині законодавства про рейтингову діяльність, а також встановлення особи, яка вчинила таке правопорушення. У такому разі проведення розслідування на ринку рейтингування здійснюється як розслідування на ринках капіталу та організованих товарних ринках відповідно до цієї статті, що проводиться у частині ринку рейтингування з урахуванням особливостей, передбачених Законом України "Про рейтингування";

доповнити абзацом четвертим такого змісту:

"Метою проведення розслідування з підстав, передбачених абзацом третім частини першої цієї статті, є виконання запиту ESMA відповідно до вимог та у спосіб, передбачених Регламентом Європейського Парламенту та Ради (ЄС) № 1060/2009 від 16 вересня 2009 року щодо кредитних рейтингових агентств";

частину двадцять другу доповнити абзацом другим такого змісту:

"У разі проведення розслідування з підстав, передбачених абзацом третім частини першої цієї статті, за результатами такого розслідування уповноважений на його проведення складає проект постанови про завершення розслідування та передачу матеріалів розслідування ESMA";

е) пункт 5 частини четвертої статті 49 викласти в такій редакції:

"5) заходи впливу, визначені відповідно до Закону України "Про рейтингування";

є) у статті 50:

пункт 1 частини першої виключити;

абзац перший частини сьомої викласти в такій редакції:

"7. Комісія може застосовувати фінансові санкції (штрафи) за інші порушення профільного законодавства, ніж порушення, передбачені частинами першою – шостою цієї статті або іншими нормами профільного законодавства, якими встановлено фінансові санкції (штрафи) із зазначенням їхнього розміру";

3) частину другу статті 12¹ Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 40, ст. 365 із наступними змінами) після слів "публічні акціонерні товариства" доповнити словами "авторизовані рейтингові агентства";

4) розділ VI Закону України "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки" в редакції Закону України від 19 червня 2020 року № 738–IX із наступними змінами доповнити статтею 90² такого змісту:

"Стаття 90². Авторизоване рейтингове агентство

1. Авторизоване рейтингове агентство – це юридична особа, яка відповідає вимогам, визначеним відповідно до Закону України "Про рейтингування", та на професійній основі здійснює підготовку, визначення, оновлення та підтвердження публічних кредитних рейтингів.

2. Емітенти, інституційні інвестори, фінансові установи та інші учасники ринків капіталу та організованих товарних ринків у своїй діяльності можуть використовувати публічні кредитні рейтинги з урахуванням вимог, передбачених Законом України "Про рейтингування".

4. Рейтингові агентства, які станом на день набрання чинності цим Законом включені до Державного реєстру уповноважених рейтингових агентств, вважаються такими, що набули статусу авторизованих рейтингових агентств відповідно до цього Закону та включені до Реєстру авторизованих рейтингових агентств з 1 січня 2026 року.

Рейтингові агентства, зазначені в абзаці першому цього пункту, зобов'язані в порядку, встановленому Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, привести свою діяльність у відповідність з вимогами цього Закону та подати до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку

внутрішні документи, що підтверджують приведення у відповідність, не пізніше 1 січня 2027 року.

У разі невиконання вимог абзацу другого цього пункту рейтингове агентство підлягає виключенню з Реєстру авторизованих рейтингових агентств.

5. Установити, що юридичні особи, які набули статусу авторизованих рейтингових агентств відповідно до цього Закону та включені до Реєстру авторизованих рейтингових агентств, можуть на загальних зборах своїх акціонерів (учасників) прийняти рішення про тимчасове, протягом дії воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ, та 90 днів з дня його припинення або скасування, покладення виконання функцій органу, відповідального за здійснення нагляду, на загальні збори акціонерів (учасників).

6. Установити, що максимальні розміри фінансових санкцій (штрафів), передбачені частиною першою статті 41 цього Закону, з 1 січня 2026 року до 1 січня 2032 року, застосовуються:

протягом 2026 року з коефіцієнтом 0,05;

протягом 2027 року з коефіцієнтом 0,1;

протягом 2028 року з коефіцієнтом 0,2;

протягом 2029 року з коефіцієнтом 0,4;

протягом 2030 року з коефіцієнтом 0,6;

протягом 2031 року з коефіцієнтом 0,8.

7. Кабінету Міністрів України вжити заходів для приведення у відповідність із цим Законом підзаконних нормативно-правових актів, забезпечивши набрання ними чинності одночасно з набранням чинності цим Законом шляхом:

приведення своїх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

забезпечення приведення нормативно-правових актів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади у відповідність із цим Законом.

8. Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку до дня набрання чинності цим Законом розробити та затвердити нормативно-правові акти, передбачені цим Законом.

9. Національному банку України до дня набрання чинності цим Законом привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

Президент України

м. Київ
19 вересня 2024 року
№ 3981-IX

A handwritten signature in black ink, which is the signature of Volodymyr Zelenskyy. The signature is stylized and written in a cursive script.

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ